

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Toplantı

25 Aralık 2024 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Komisyon Başkanı Cüneyt Yüksel'in, 28'inci Yasama Döneminin başından beri Komisyonun hayata geçirdiği düzenlemelere, Komisyonun bugünkü gündeminde bulunan (2/2793) esas numaralı Kanun Teklifi'ne ve görüşmelerde uygulanacak usule ilişkin açıklaması
- 2.- Komisyon Başkanı Cüneyt Yüksel'in, görüş ve düşünceleriyle teklifin görüşmelerine katkı sunan herkese teşekkür ettiğine ve teklifin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

- 1.- Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793)

ADALET KOMİSYONU

3'üncü Toplantı
25 Aralık 2024 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Adalet Komisyonu saat 14.33'te açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Cüneyt Yüksel,

28'inci Yasama Döneminin başından beri Komisyonun hayata geçirdiği düzenlemelere, Komisyonun bugünkü gündeminde bulunan (2/2793) esas numaralı Kanun Teklifi'ne ve görüşmelerde uygulanacak usule,

Görüş ve düşünceleriyle teklifin görüşmelerine katkı sunan herkese teşekkür ettiğine ve teklifin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını dilediğine,

İlişkin açıklama yaptı.

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül ve 3 milletvekilinin, görüşülmekte olan (2/2793) esas numaralı Kanun Teklifi'nin TBMM İçtüzüğü'nün 38'inci maddesi gereğince ilk önce Anayasa'nın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığının tetkik edilmesi amacıyla usul açısından tartışılması gerektiğine ilişkin önergesi,

Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, görüşülmekte olan (2/2793) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Anayasa'nın 2, 138, 139 ve 153'üncü maddelerine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle Komisyon görüşmelerinin durdurularak teklifin Anayasa'ya uygunluk açısından incelenmek üzere Adalet Komisyonu Başkanlığına tevdisine ilişkin önergesi,

Reddedildi.

Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi (2/2793), tümü ve maddeleri üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 19.37'de toplantıya son verildi.

25 Aralık 2024 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.33

BAŞKAN: Cüneyt YÜKSEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Orhan KIRCALI (Samsun)

SÖZCÜ: Emine YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa)

KÂTİP: Oğuzhan KAYA (Çorum)

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Değerli Komisyon üyeleri ve milletvekilleri, sayın bürokratlar, sayın basın mensupları ve katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Komisyonumuzun 28'inci Yasama Döneminin 7'nci Toplantısını açıyorum.

Değerli arkadaşlar, siyasi parti gruplarımızın talebi ve uzlaşısıyla toplantıya saat 16.00'ya kadar ara veriyorum.

Teşekkür ediyoruz.

Kapanma Saati: 14.34

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.03

BAŞKAN: Cüneyt YÜKSEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Orhan KIRCALI (Samsun)

SÖZCÜ: Emine YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa)

KÂTİP: Oğuzhan KAYA (Çorum)

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Değerli Komisyon üyeleri ve milletvekilleri, sayın bürokratlar, basın mensupları ve katılımcılar; hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır, toplantımıza devam ediyoruz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cüneyt Yüksel'in, 28'inci Yasama Döneminin başından beri Komisyonun hayata geçirdiği düzenlemelere, Komisyonun bugünkü gündeminde bulunan (2/2793) esas numaralı Kanun Teklifi'ne ve görüşmelerde uygulanacak usule ilişkin açıklaması

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Değerli Komisyon üyeleri, bildiğiniz üzere, önceki yasama dönemlerinde olduğu gibi içinde bulunduğumuz 28'inci Yasama Döneminde de sizlerin katkılarıyla, Komisyonumuz tarafından yargılama faaliyetlerinin hızlı ve etkin şekilde yürütülmesi için bu faaliyetlere doğrudan veya dolaylı temas eden birçok önemli düzenlemeyi hep birlikte hayata geçirdik.

Bu kapsamda, sekizinci ve dokuzuncu yargı paketlerine ek olarak Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la yargı alanında ihtiyaç duyulan hususlarda önemli düzenlemeler kabul edilmiştir. Bu kanunlarla, bazı temel hak ve özgürlüklerin korunmasına, hukuki güvenliğin sağlanmasına, toplumsal düzenin korunmasına ve yargı sisteminin etkinliğinin artırılmasına katkı sunacak önemli değişiklikler yapılmıştır.

Bugün, 19 Aralık 2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen, (2/2793) esas numaralı, Ankara Milletvekili Murat Alparslan ve Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt ile 102 Milletvekilinin Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'ni görüşmek üzere bir araya gelmiş bulunmaktayız.

Türkiye Adalet Akademisi hukuka ve insan haklarına bağlı, tarafsız ve bağımsız bir şekilde karar alabilen, meslek etiği ilkelerine sadık ve toplumun adalet ihtiyacına cevap verebilecek nitelikte hâkim ve savcılar yetiştirmeyi hedeflemektedir. Adalet ve hukuk alanında sağladığı eğitimlerle Akademi adalet teşkilatımızın özgün, yenilikçi ve saygın bir yapıya kavuşmasına katkıda bulunmaktadır. Adil, bağımsız, tarafsız ve etkin bir yargı sistemi için nitelikli hâkim ve savcıların yetiştirilmesi hayati önem taşımaktadır ve bu doğrultuda Türkiye Adalet Akademisi vazgeçilmez bir role sahiptir. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin hız kazanması ve artan nüfus uyumsuzlukların sayısında önemli bir artışa neden olduğu gibi bunların daha karmaşık hâle gelmesine neden olmuştur. Bu kapsamda, ortaya çıkan ihtiyaçlara çözüm sunmak amacıyla uluslararası standartlar, karşılaştırmalı hukuk örnekleri ve iyi uygulamalar dikkate alınarak Türkiye Adalet Akademisinin teşkilat yapısını, görevlerini ve eğitim faaliyetlerini düzenleyen Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi hazırlanmıştır. Anayasa Mahkemesinin 34 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ni iptali sebebiyle oluşacak hukuki boşluğun giderilmesi amacıyla hazırlanan bu teklif, 1'isi geçici olmak üzere 21 maddeden oluşmaktadır. Kanun teklifiyle Türkiye Adalet Akademisi, merkezi Ankara'da olan, kamu tüzel kişiliğini haiz, bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahip, özel bütçeli ve Adalet Bakanlığıyla ilgili bir kurum olarak düzenlenmektedir. Bu teklifle, Akademi teşkilatının Başkanlık ve Eğitim Kurulu olmak üzere 2 ana organdan oluşması, Başkanlığın ise Başkan ve daire başkanlıkları ile Hukuk Araştırmaları Merkezi şeklinde teşkilatlanması, eğitim ve öğretim faaliyetleriyle ilgili kararları almak üzere 18 üyeli bir eğitim kurulu oluşturulması, hukuk ve adalet alanındaki gelişmeleri takip etmek, ihtiyaçları tespit etmek, araştırma, bilimsel çalışmalar ve yayımlar yapmak ve yargı mensuplarının uzlaşmasına katkı sağlanması amacıyla lisansüstü eğitimler düzenlemeleri için yükseköğretim kurumlarıyla iş birliği yapmak üzere Akademi bünyesinde Hukuk Araştırmaları Merkezinin kurulması, akademi merkezi dışında eğitim merkezleri kurulmasına imkân sağlanması, meslekte fiilen sekiz yılını tamamlamış hâkim ve savcılar ile üniversite öğretim üyeleri, öğretim görevlileri ve araştırma görevlilerinin akademiye öğretim elemanı olarak atanmasına veya görevlendirilmesine imkân tanınması, Yargıtay ve Danıştay üyeleri ile meslekte fiilen sekiz yılını tamamlamış hâkimler, savcılar, avukatlar, noterler ve alanında uzman kişilerin akademiye ders verebilmelerinin sağlanması, talepleri hâlinde avukatlar ve noterler ile hukuk ve adalet alanında görev yapan diğer kişilere yönelik akademi tarafından eğitim programları düzenlenmesi, akademinin denetiminin adalet müfettişlerince yapılması, yabancı yargı mensuplarına yönelik yurt içinde ve yurt dışında eğitim ve öğretim programları düzenlenebilmesi, yine, hâkim ve savcılar, avukatlar ve noterler ile diğer kişilerin belli alanlarda uzmanlık kazanmaları için uzmanlık ve sertifika programları düzenlenebilmesi öngörülmektedir.

Değerli milletvekilleri, bugünkü toplantımızda bildiğiniz üzere, önce teklifin tümü üzerinde görüşme yapacağız, bu görüşmelerde ilk olarak teklif hakkında Komisyonumuza bilgilendirmek üzere teklifin ilk imza sahiplerine söz vereceğim. Ardından, varsa İç Tüzük'ün 38'inci maddesi uyarınca verilmiş olan Anayasa'ya aykırılık önergelerini işleme alacağım. Daha sonra, istem sırasına göre söz talep eden Komisyon üyelerimize söz vereceğim ve son olarak diğer milletvekillerinin söz taleplerini karşılayacağım. Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasının ardından maddeleri üzerindeki görüşmelere geçeceğiz. Teklifin ve yapacağımız görüşmelerin ülkemiz, milletimiz, yargı camiamız ve adalet teşkilatımız için hayırlara vesile olmasını diliyorum, tüm katılımcıları saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A.- Kanun Teklifleri

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Şimdi, teklif hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere ilk sözü, teklifin ilk imza sahiplerinden Ankara Milletvekilimiz Sayın Murat Alparslan'a veriyorum.

Buyurun Sayın Alparslan.

MURAT ALPARSLAN (Ankara) - Sayın Başkanım, kıymetli Komisyon üyeleri; bugün Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekilleri olarak verdiğimiz Türkiye Adalet Akademisi Kanun Teklifi'nin görüşmeleri için bir araya gelmiş bulunuyoruz. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşmelerine başladığımız teklif, hukuk devleti olmanın temel ilkelerinden biri olan bağımsız ve tarafsız yargı sisteminin güçlendirilmesi açısından önemli bir adım niteliğindedir. Bu teklifin amacı, Türkiye Adalet Akademisinin kurumsal yapısının güçlendirilmesi ve Akademiye yargının etkinliği ve güvenilirliğini artırmaya yönelik ilave görevler verilmesidir. Hükümetimiz göreve geldiği günden bu yana hukuk devleti ilkesini güçlendirmeyi ve vatandaşlarımızın adalet hizmetlerine hızlı ve etkin bir şekilde erişimini sağlamayı temel bir öncelik olarak belirlemiştir. Günümüzde adalet erişiminin kolaylaştırılması, yargıya güvenin artırılması ve insan odaklı hizmet anlayışının geliştirilmesi ana ilke ve değerler olarak kabul edilmektedir. Ülkemizde Hükümetimiz iktidara geldiği günden bugüne kadar aralıksız bir şekilde süregelen reform iradesi de bu ilke ve değerlerin geliştirilmesinin somut bir tezahürüdür. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından kamuoyuna açıklanan Yargı Reformu Strateji Belgesi'nde vizyon olarak güven veren ve erişilebilir bir yargı ve adalet sistemi vurgulanırken İnsan Hakları Eylem Planı'nda özgür birey, güçlü toplum ve daha demokratik bir Türkiye vizyonu ön plana çıkarılmıştır. Bu belgeler doğrultusunda hayata geçirilen yargı reformları vatandaşlarımızın adalet sistemine olan güveni artırmayı, yargının bağımsızlığını ve tarafsızlığını güçlendirmeyi, yargılama süreçlerinin her yönüyle adil yargılama hakkını tesis edecek şekilde düzenlenmeyi ve insan hakları standartlarını en üst düzeye çıkarmayı hedeflemektedir. Yargı Reformu Strateji Belgesi ve İnsan Hakları Eylem Planı kapsamında yapılması hedeflenen faaliyetlerin çoğu gerçekleştirilmiştir.

Sayın Başkanım, kıymetli Komisyon üyeleri; hâkim ve savcılarının yetiştirilmesiyle ilgili olarak 2022 yılında önemli bir adım atılmış ve 7413 sayılı Kanun'la hâkim adaylığı kurumu kaldırılarak hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesi getirilmiştir, hâkim ve savcılarının daha iyi yetişmelerini sağlamak amacıyla meslek öncesi eğitim süreçleri yeniden kurgulanmıştır. Bu kapsamda, meslek öncesi eğitimin süresi iki yıldan üç yıla çıkarılmış, hâkim ve savcı yardımcılarının adliyelerde görev yapan tüm hâkim, savcılarının değil, tercihen istekli ve eğitim almış hâkim savcılarının yanında görev yaparak uygulama içinde daha iyi yetişmeleri, eğitici hâkimlerin yardımcılar hakkında verdikleri notların genel başarıya etki etmesi, yardımcılarının Akademiye 4 kez yüz yüze eğitime alınmaları ve her eğitimin sonunda genel başarıya belli oranda etki edecek sınavlara tabi tutulmaları sağlanmıştır. Huzuruza getirdiğimiz bu teklifimizde ise, Türkiye Adalet Akademisinin kapasitesinin artırılmasına yönelik düzenlemeler yer almaktadır. Teklif, hâkim ve savcı yardımcılarının meslek öncesi eğitimleri ile hâkim ve savcılarının meslek içi eğitimlerinin en iyi şekilde yapılmasına katkı sunacak önemli düzenlemeler içermektedir.

Değerli milletvekilleri, adil, bağımsız, tarafsız ve etkin bir yargı sisteminin varlığı hukuk devletinin vazgeçilmez bir unsurudur. Böyle bir yargı sisteminin olmazsa olmazı ise hukuka ve insan haklarına bağlı, tarafsız, bağımsız ve adil kararlar veren, etik kurallara riayet eden vasıflı hâkim ve savcılarının yetiştirilmesidir. Hukuk devleti, yalnızca yasaların varlığıyla değil o yasaları adil, tarafsız ve insan haklarına uygun şekilde uygulayan yargı mensuplarıyla mümkün olabilecektir. Adaletin doğrudan temsilcileri olan hâkim ve savcılarımız, verdikleri kararlarla bireylerin temel hak ve özgürlüklerini koruyarak toplumda huzur ve güvenin sağlanmasına önemli katkı verir. Bu noktada hâkim ve savcılarının eğitim süreçleri ve mesleki gelişimleri sadece mesleklerini değil, toplumun yargıya olan güvenini de şekillendirir. Bu bakımdan, hâkim ve savcılarının gerek meslek öncesi eğitimleri gerekse meslek içi eğitimlerini verecek, çağın ihtiyaçlarına uygun nitelikte kurumsal bir yapıya ihtiyaç bulunduğu aşikârdır.

Türkiye Adalet Akademisi, ilk olarak AK PARTİ Hükümeti döneminde, 2003 yılında 4954 sayılı Kanun'la kurulmuştur. 2017 yılında yapılan ve hükümet sistemini değiştiren Anayasa değişikliğine uyum amacıyla çıkarılan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle 4954 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Hâkim ve savcılarının meslek öncesi ve meslek içi eğitimleri kısa bir süre Hâkim Savcı Eğitim Merkezi tarafından yerine getirildikten sonra 34 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle Türkiye Adalet Akademisi yeniden kurulmuştur. Hepimizin bildiği üzere, hâkim ve savcılarımızın yetiştirilmesinde ve eğitimlerinde temel görev Türkiye Adalet Akademisi tarafından yerine getirilmektedir. Türkiye Adalet Akademisince hukuk ve adalet alanında görev yapan kişilere yönelik 2019 yılından bu yana toplam 712 konuda 71.195, 2024 yılında ise 124 konu başlığında 15.640 kişiye eğitim verilmiştir.

Türkiye Adalet Akademisinin teşkilat ve görevlerini düzenleyen 34 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, hâkimlik ve savcılık mesleğine gireceklerin adaylığa alınıp ve adaylık döneminde başlayan tüm süreçlerin ve hâkim savcılarının meslek içi eğitimlerinin, ayrıca akademiye görev yapan adli ve idari yargı mensuplarının akademiye atanması ve görevlendirilmesi ile diğer özlük işlerinin kanunla düzenlenmesi gerektiği gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Nitelikli hâkim ve savcılarının yetiştirilmesi için Akademiye olan ihtiyaç, uluslararası belgeler ve raporlar ile mukayeseli hukuktaki iyi örnekler ve Anayasa Mahkemesi iptal gerekçesi dikkate alınarak Türkiye Adalet Akademisinin teşkilatını, görevlerini, personeli ile eğitim ve öğretim faaliyetlerini düzenleyen bu kanun teklifi hazırlanmış ve huzuruza getirilmiştir. Teklif, hâkim ve savcı yardımcılarının meslek öncesi eğitimleri ile hâkim ve savcılarının meslek içi eğitimlerinin en iyi şekilde yapılmasına katkı sunacak önemli düzenlemeler içermektedir.

¹ (2/2793) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; teklif, geçici maddesi dâhil 21 maddeden oluşmaktadır. Teklifin hazırlık sürecindeki katkıları sebebiyle başta Adalet Bakanlığımızın değerli bürokratları olmak üzere yargı mensuplarına, görüş alışverişinde bulunduğumuz ve katkılarını esirgemeyen akademisyenlere ve sivil toplum kuruluşlarının değerli temsilcilerine teşekkür ediyorum.

Şimdi size teklifte yer alan düzenlemelerle ilgili olarak bazı bilgileri vermek istiyorum: Teklifte, Türkiye Adalet Akademisi mevcut teşkilat yapısı gözetilerek Adalet Akademisinin idari kapasitenin güçlendirilmesine yönelik önemli düzenlemelere yer verilmiştir. Bu kapsamda, Türkiye Adalet Akademisinin, kamu tüzel kişiliğini haiz, bilimsel, idari ve mali özerkliği olan, özel bütçeli ve Adalet Bakanlığıyla ilgili olması öngörülmektedir. Akademi, Başkanlık ve Eğitim Kurulu olmak üzere iki organdan teşekkül edecektir. Başkanlık, Başkan ve daire başkanlığı şeklinde teşkilatlanan hizmet birimleri ile Hukuk Araştırmaları Merkezinden oluşacaktır. Eğitim ve öğretim faaliyetleriyle ilgili kararlar almak üzere 18 üyeli Eğitim Kurulu oluşturulmaktadır. Eğitim Kurulunun katılımcı ve çoğulcu bir yapıya sahip olması amacıyla, üyelerinin hukuk ve adalet alanında hizmet veren farklı birimlerin temsilcilerinden seçilmesi öngörülmektedir. Eğitim Kurulunda; Akademi Başkanı, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri, Hukuk İşleri ve Personel Genel Müdürleri ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Yargıtay, Danıştay, istinaf ve ilk derece mahkemeleri ile üniversiteler gibi çeşitli kurum ve kuruluşların yetkili organlarının dört yıl için seçeceği temsilcileri bulunacaktır. Eğitim Kuruluna; Başkanlık tarafından hazırlanacak olan eğitim müfredatı ve yıllık eğitim plan taslaklarını onaylama, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin etkin, verimli, yeknesak şekilde yürütülmesi için standartların belirlenmesi ile Akademinin stratejik planının kabul edilmesi ve takibinin yapılması gibi icrai ve etkin görevler verilmektedir. Eğitim Kurulu, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanacak ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar alacaktır. Böylece, iptal edilen Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde Akademinin görev alanına giren konularda Akademiye de öneride bulunmakla görevlendirilen Danışma Kurulu “Eğitim Kurulu” şeklinde yapılandırılarak eğitim ve öğretim konularında karar alan icrai bir organ hâline getirilmektedir.

Yargı Reformu Stratejisi Belgesi ve İnsan Hakları Eylem Planı’nda belirtilen amaç ve hedefler doğrultusunda Akademi bünyesinde Hukuk Araştırmaları Merkezi kurulmaktadır. Hukuk Araştırmaları Merkezine; hukuk ve adalet alanındaki gelişmeleri takip etme, ihtiyaçları tespit etme, araştırma, bilimsel çalışma ve akademik yayımlar yapma görevi verilmektedir. Bu Merkez, ayrıca yargı mensuplarının uzmanlaşmasına katkı sağlanması amacıyla lisansüstü eğitimler düzenlemeleri için yükseköğretim kurumlarıyla iş birliği yapacaktır. Eğitimlerin tek merkezde yapılması zorluğu ve maliyeti gözetilerek Akademi merkezi dışında da eğitim merkezleri kurulmasına imkân sağlanmaktadır.

Hâkim ve savcı yardımcılarına verilecek eğitimin daha nitelikli sunulması açısından Akademide ders vermek üzere görevlendirilecek meslek kıdemi şartı beş yıldan sekiz yıla çıkarılmaktadır. Meslek kıdem ve liyakatin önemi dikkate alınarak Akademide görev yapacak daire başkanı, Hukuk Araştırmaları Merkezi müdürü ve eğitim merkezi müdürü kadrolarına birinci sınıf hâkim ve savcılar arasından atama yapılması benimsenmektedir.

Akademinin, hâkim ve savcılarının meslek öncesi ve meslek içi eğitimlerinin yanında, talepleri hâlinde avukatlar ve noterler ile hukuk ve adalet alanında görev yapan diğer kişilere yönelik eğitim programları düzenleyebileceği hüküm altına alınmaktadır. Akademinin denetimi adalet müfettişlerince yapılacaktır. Bilgi ve deneyimlerin karşılıklı olarak paylaşılması amacıyla yabancı yargı mensuplarına yönelik yurt içinde ve yurt dışında eğitim ve öğretim programları düzenlenebilecektir. Hâkim ve savcılar, avukatlar ve noterler ile diğer kişilerin belli alanlarda uzmanlık kazanmaları için uzmanlık ve sertifika programları düzenlenebilecektir.

Anayasa Mahkemesinin, yargı mensuplarının kadrolarının kanunla alınması gerektiği yönündeki kararları dikkate alınarak Akademide görev yapacak yargı mensuplarının kadroları teklifin ekindeki kadro cetvelinde düzenlenmektedir. Akademinin diğer personelinin kadrolarının Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenmesi öngörülmektedir.

Değerli Başkanım, kıymetli milletvekilleri; ülkemizde Anayasa Mahkemesi, kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün Anayasa’ya şekil ve esas bakımından uygunluğunu denetlemektedir. Bu denetim sonucunda iptal kararları verilebilmekte ve iptal kararları bakımından belirli süreler öngörülmektedir. Bu bağlamda, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı, Akademinin güncel ihtiyaçları, ulusal ve uluslararası belgelerle iyi örnekler dikkate alınarak hazırladığımız kanun teklifini Meclisimizin takdirine arz ediyoruz. Bundan sonraki süreçte de yasama Meclisi olarak çalışmalarımızı kararlılıkla yürüteceğiz. Ülkemizi hukuk alanında daha iyiye ulaştırmak için Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından önümüzdeki günlerde yeni bir yargı reformu strateji belgesi açıklanacağını da burada ifade etmek isterim.

Sonuç olarak, Hükümetimizin güven veren bir yargı sistemini oluşturma iradesinin somut bir göstergesi olan bu teklif, adalet sistemimizi çağın gereklerine uygun hâle getirme, toplumsal güveni artırma ve bireylerin haklarını koruma hedefimiz doğrultusunda önemli bir adım teşkil etmektedir. Türkiye Adalet Akademisinin, yeni yapısıyla yargı sistemimizi daha güçlü, daha etkin ve daha güvenilir bir hâle getireceğini olan inancımı bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; teklifimizin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyor, müzakerelere vereceğiniz katkılar nedeniyle şimdiden hepinize teşekkür ediyor ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Çok teşekkür ediyorum Sayın Alparslan.

Şimdi, İç Tüzük’ün 38’inci maddesi uyarınca verilmiş olan, Anayasa’ya aykırılığa ilişkin 2 adet önerge vardır; önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi’nin, TBMM İçtüzüğü madde 38 gereğince ilk önce Anayasa’nın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmesi amacıyla usul açısından tartışılmasını arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül
Aydın

İsmail Atakan Ünver
Karaman

İnan Akgün Alp
Kars
Turan Taşkın Özer
İstanbul

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Diğer önergeyi okutuyorum:
Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanun Teklifi, bağımsız yargı sisteminin en önemli bileşenlerinden biri olan Adalet Akademisini, yürütme etkisi altına alan hükümler içermektedir. Bu durum, hukuk devleti ilkesine (Anayasa madde 2) yargı bağımsızlığına (Anayasa madde 138) hâkimlik teminatına (Anayasa madde 139) ve Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığı ilkesine (Anayasa madde 153) aykırılık teşkil etmesi nedeniyle Komisyon görüşmelerinin durdurularak teklifin Anayasa'ya uygunluk açısından incelenmek üzere Adalet Komisyonu Başkanlığına tevdisini arz ve teklif ederiz.

Dilan Kunt Ayan
Şanlıurfa

Onur Düşünmez
Hakkâri

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Evet, önergeler üzerinde söz talebi var mıydı?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Var Başkanım.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Buyurun Sayın Bülbül.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bugün çok önemli bir gündü. Türkiye’de adalet, sadece adalet saraylarında sağlanmıyor. Türkiye’de adalet, sadece adliyelerde verilen kararlarla sağlanmıyor. Adalet; vergide adalet, gelir dağılımında adalet, eğitimde adalet, sağlıkta adalet ve bu adaletin yaygınlaştırılmasıdır ama ne yazık ki Türkiye’de bugün verilen bir kararla asgari ücret oranı, açık ve net, açlık sınırının altında kalmıştır. Yeniden değerlendirme oranı 2025’te harçlarla birlikte, birçok artırımlarla birlikte yüzde 43,93 iken asgari ücretin artırımını ise yüzde 30’larda kalmıştır. TÜİK verilerine göre yüzde 48’e yaklaşan bir enflasyon oranı varken yine yüzde 30’larda bir asgari ücret oranı ortaya konulmuştur. Asgari ücret 22.104 TL, açıkça TÜRK-İŞ, HAK-İŞ ve DISK’in açıklamış olduğu açlık sınırının altında bir rakamdır. Türkiye’de çalışanların yüzde 45’inin ortalama ücreti asgari ücrettir. Demek ki çalışanların yüzde 45’i açlık sınırının altında çalışma durumunda kalmıştır. Bu nedenle, bugün yapılan bu açıklamayı kabul etmiyoruz. Bu çerçevede “30 yoksa biz de yokuz!” anlamında Mecliste yapmış olduğumuz tepkimiz nedeniyle Genel Kurula katılmadık. Toplantımız da saat 14.30’da başlayacaktı; Sayın Başkana ilettik Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak ve diğer grupların da onayıyla toplantı saat 16.00’ya alındı. Bu nedenle, AK PARTİ Grubuna, MHP Grubuna, İYİ Parti Grubuna, Saadet Partisi Grubuna...

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Şu an Saadet Partisi grubu yok.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - ...DEM PARTİ Grubuna teşekkür ediyoruz bir uzlaşmanın en güzel noktasını ortaya koydukları için.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Grup düştü.

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Vekili var.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Hocamız var, Hocamız var.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Efendim, ona itirazımız yok, sadece grup olarak yok, onu söyledik.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Grup düşünce üyelik düşmüyor mu Başkanım?

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Hocam tek başına halleder bence.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Değerli arkadaşlar...

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Ben bir Komisyon üyesi sıfatıyla değil, hariçten geldim; itirazınız varsa giderim.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Hocam, yok; milletvekili olarak...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; önümüze gelen...

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Ben size söylemedim, biliyorsunuz Hocam.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Arkadaşlar, bittiyse biz de devam edelim.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Buyurun Sayın Bülbül, devam edin.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; uzun zamandan beri -yani 27’nci Dönemden 28’inci Döneme geldik- ilk defa bir kanun teklifinde torba yasa olmayan bir teklif önümüzde. Ne güzel! Adalet, Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi. İçine bakıyorum acaba bir şey var mı -yani alıştık ya, içinde maddeler, maddeler- içinde bir şeker var mı ya da Türkiye’nin siyasi ya da ekonomik durumunu etkileyecek ya da belirli kesimlere belirli rant sağlayacak bir nokta var mı? Bulamadım. Bu nedenle, bize, bu Komisyona gelen teklif, ilk defa torba yasa dışında gelen bir teklif oldu. Bu açıdan bundan sonra da gelecek tekliflerin böyle olmasını Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak diliyoruz arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, Türkiye’de bir anayasasızlaştırma, Türkiye’de Anayasa’ya saygıyı ortadan kaldırıcı, Türkiye’de kurlsız bir uygulamanın olduğu bir Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi var. 2017’deki referandumdan sonra 2018’de Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi geldiği zaman şöyle denmişti: “Anayasa 88 açık ve net; artık Millet Meclisine gelecek teklifler milletvekilleri tarafından getirilecek. Anayasa 104’e göre Cumhurbaşkanlığı kararnameleri şu şu hususlarda, temel hak ve özgürlüklere girmeyen, özlük haklarına girmeyen

hususlarda yapılacak. Kanun yapma yetkisi tamamen Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olacak. Yasama, yargı ve yürütme arasında güçler ayrılığı sağlanacak.” Bunlar söylenmişti ama 2018’den beri gelinen noktada bunun olmadığını açıkça gördük.

Nerede gördük? İşte, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen ve bugün önümüze gelen Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi’nde gördük. Bu teklifte ne gördük? Anayasa’nın 104’üncü maddesinin on yedinci fıkrası uyarınca Cumhurbaşkanının yalnızca yürütmeye ilişkin konularda cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkaracağı hükmü çıktı. Hâkim-savcı adaylarının eğitime ilişkin hususlar da yürütme yetkisine ilişkin bir husus olmayıp yargının niteliğine ilişkin olduğundan dolayı Anayasa’nın 140’ıncı maddesi uyarınca Cumhurbaşkanının cumhurbaşkanlığı kararnamesi (CBK) çıkarma yetkisi olmadığı hâlde çıkarılan kararnamayı Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak Anayasa Mahkemesine götürdük. 28 Şubat 2024’te Resmî Gazete’de Anayasa Mahkemesi kararı yayımlandı, bu 34 sayılı CBK’nin açıkça Anayasa’ya aykırı olduğuna hükmetti. Bu tür hususların CBK’yle olmaması, düzenlenmemesi gerektiği, kanunla düzenlenmesi gerektiği Anayasa’da açık ve net belliydi ama CBK’yle düzenlendi.

Bu bir değil, dahası var yani Anayasa Mahkemesi 700 sayılı KHK’yle 2018’den bugüne kadar devletin iğneden ipliğe, baştan aşağı tüm işleyişinin hukuksuz olduğuna geçen dönemde hükmetti; 500 sayfalık karar verdi arkadaşlar Anayasa Mahkemesi. Cumhurbaşkanının rektör atamasından Merkez Bankası Başkanı atamasına, Adalet Bakan Yardımcısının HSK’de doğal üye olmasından HSK’nin yapısına dayanak teşkil eden tüm düzenlemelere, BTK’dan tutun da RTÜK’e kadar sayısız başlıkta düzenlemeyi iptal etti.

Yani, bu nedir biliyor musunuz? Bu şudur: Açıkça, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi yani yürütme organı, Türkiye Büyük Millet Meclisi denilen Gazi Meclisimizin yasama yetkisini, Anayasa’nın 7’nci maddesini, 11’inci maddesini ihlal edip yasama organını tasfiye etti. Öyle bir hâle geldik ki yargı bağımsızlığı, yargı tarafsızlığı ve bununla birlikte yasamanın yasa yapma hakkı elinden alındı.

Şimdi, yasa teklifimizin gelen genel gerekçesine bakıyorum: “Adil, bağımsız, tarafsız, etkin bir yargı sisteminin varlığı çok önemlidir hukuk devletinde.” deniyor. Ya, arkadaşlar, şu anda memleketimizde hukuk devleti var mı? Yani, şu anda hukuk devletinde yaşadığımızı düşünüyor musunuz? Sabahleyin kalkıyorsunuz, bakın, sabahleyin kalkıyorsunuz ne diyorsunuz? Yani, herkes için de geçerli bu nokta, yurttaşların güne hangi ortam ve koşullarda başlayacağı uygulamada belirsiz bir hâl yok mu? Hangi koşullarda başlayacağımızı bilemiyorsunuz. Anayasa biliyorsunuz, demokratik anayasa, otoriter anayasa, bir de keyfi fiilî anayasa... Anayasa rafa kaldırılmış, 153’teki Anayasa Mahkemesi kararları tanınmaz hâlde ve yeni anayasadan bahsediliyor. Anayasa’nın uygulanmadığı, rafa kaldırıldığı, Anayasa’nın ihlal edildiği, Anayasa’da yasama yetkisinin bir kenara itilip de tüm yetkinin Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle yapıldığı bir devlet yapısı, hukuk devleti olabilir mi? Olamaz.

Yargının neresinden tutacağız? Ya, talimatlı yargı var arkadaşlar; bu kadar açık ve net! Gazeteci bir “tweet” atıyor, gazeteci bir beyanda bulunuyor, evinden alınıyor, burada ifadesi alınması ya da davetiye gönderilmesi gerekirken arabaya bindiriliyor, İstanbul’a götürülüyor, İstanbul’da tutuklamaya sevk ediliyor, ondan sonra da ev hapsi veriliyor. Ya, bugün bakıyoruz... Toplumsal davalar konusunda ben Cumhuriyet Halk Partisinin koordinatörüyüm; haftalık, davalara bakıyoruz hep muhaliflere yönelik, muhaliflerin konuşmasının engellenmesine yönelik birçok dava. Dezenformasyon yasası buraya geldiği zaman Adalet Komisyonuna “Siz bu yasayı nerede kullanacaksınız? Muhaliflerin ifade özgürlüğüne, basın özgürlüğüne yönelik kullanacaksınız.” dedik, dediklerimiz çıktı. Konuşan, iktidarı eleştiren, sarayı eleştiren cezaevinde. Dezenformasyon yasası yetmedi, arkasından seferberlikle ilgili yönetmelik değişikliğine gittiniz, arkasından da etki ajanlığıyla ilgili düzenleme getirdiniz ama onu çektiniz, her an bekletiyorsunuz. O da geldikten sonra yani gerçeğe aykırı bilgi vermeden, dezenformasyondan gireceksiniz, basına sansürden gireceksiniz; bir de başka devletlerin casusluğu nedeniyle ayrı bir ceza verdireceksiniz. Korku iklimi yaratıyorsunuz arkadaşlar. Buradaki gerekçede bağımsız, hür vicdaniyla adil kararlar veren, meslek etik ilkelerini benimseyen hâkimlerden bahsediyorsunuz. Ya arkadaşlar, Ekrem İmamoğlu davasında -bak gene söylüyorum size- karar duruşmasından önceki duruşmaya girdim. İsmi “Mehdi”ydi zannedersem; Taşkın?

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Soyadı da var da adı “Mehdi.”

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - “Mehdi” isimli hâkim o davada dedi ki: “Bu ‘ahmak’ kelimesinin Süleyman Soylu’ya yapıldığını hepimiz biliyoruz.” Ben kulaklarımla duydum. Bir celse sonra karar verdi, bu “ahmak” kelimesiyle YSK üyelerine hakaret edildiğinden dolayı iki yıl yedi ay on beş gün ceza verdi. Yani ondan önceki hâkim Samsun’a sürüldü. Bunun sürüldüğünü de İstanbul Büyükşehir Belediyesi Grup Sözcüsü açıkladı. Yani bu hâkim talimatlı değil mi, bu hâkimler talimatlı değil mi? Yani bunu söylemek durumundayız.

Akın Gürlek... Akın Gürlek konusunda ben Adalet Komisyonunda iki yıldan beri konuşuyorum arkadaşlar. Akın Gürlek açıkça bir hukuk giyotinidir. Yani Çağlayan Adliyesinde hangi davaları söyleyeyim; Sözcü davasından tutun eski il başkanımızın davası, Türk Tabipleri Birliği davası, Demirtaş davası, o davası, bu davası... Konuşana... “Gezici heyet başkanı” diye dolaştı, dolaştı, dolaştı; ondan sonra Bakan Yardımcısı oldu; Bakan Yardımcısı oldu, üst rütbedeyken geriye İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı yapıldı. Ondan sonra ne yaptı? Cumhuriyet Halk Partili belediyelere, muhalefet belediyelerine devamlı savcılar gönder...

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Hâkim, savcıların verdiği kararları bu denli yargılamak hâkimin bağımsızlığını ve tarafsızlığını zedelemiyor mu?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Bütün her şeyi araştır, ondan sonra yetmedi kayyum atamasıyla... Halkın iradesiyle, millî iradeyle gelen Esenyurt Belediye Başkanımızın, gizli tanık gibi nedenler olmadığı hâlde tutuklanmasına karar verildi yani bu korku iklimi değil mi? Talimatlı yargıçlarla, hâkimlerle, savcılarla nereye gideceksiniz? Ondan sonra gerekçe yazıyorsunuz arkadaşlar, gerekçede deniliyor ki: “Hâkim, savcıların meslek etik ilkelerini benimseyen, adil kararlar veren...” Ya, yukarıdan etkilemeyi bırakın, siyasi yönden baskıyı bırakın, yargıyı siyasallaştırmayın; hâkimler, savcılar dosdoğru karar versin arkadaşlar.

Ama ne yaparsanız yapın, önümüzdeki seçimlerde, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde özgür bir şekilde adayımızın, adaylarımızın önünü kesemeyeceksiniz, kesemeyeceksiniz. Halk bu konuda size destek vermiyor, vermeyecek. O nedenle, bu gerekçede belirttiğiniz noktalar hep yukarıda kalan noktalar, hukuk devletinde, demokratik ülkelerde olan noktalar.

O kadar şey var ki hangisinden girelim, hangisini anlatalım? Hasan Yılmaz'ı da mı anlatalım? "Hasan Yılmaz" denen İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekili SBK'nin yurt dışına çıkışındaki tedbir kararını olmayan MASAK raporuna göre talep etmedi mi? Hâkim Yunus'tan mı bahsedelim? Yine, olmayan MASAK raporuna göre tedbir kararını kaldırıp Süleyman Soylu'yla konuştuktan sonra bir gün içinde yurt dışına kaçmadı mı SBK? Yapmayın arkadaşlar! Sonra getirdiniz Hasan Yılmaz'ı yine Bakan Yardımcısı, şimdi de Yargıtay üyesi yaptınız.

İsmail Uçar'dan mı bahsedelim? İsmail Uçar'ın yaptığı mektuplardan mı bahsedelim? Kimlerden bahsedelim? Birçok şey var.

O bakımdan Türkiye'de yargı siyasallaşmış; yargı tarafsız değil, bağımsız değil. Türkiye'de açık ve net talimatlı yargıç ve savcılarla siyasi davalar düzenlemesi yapılıyor. Anayasasızlaştırma açık ve net ortada, sistem bir kenara itilmiş durumda, Anayasa'yı tanımayan açıklamalar da ortada. Bu nedenle bunları tartışmamız lazım, bunları konuşmamız lazım. Bunları konuşmadan bu yasa tekliflerini konuşamayız, konuşamayız arkadaşlar.

Bugün ne oldu? Bu asgari ücret açıklamasından sonra üzülüyorum AK PARTİ'li milletvekillerimiz, AK PARTİ'li meslektaşlarımız nasıl sokağa çıkacaksınız arkadaşlar, nasıl çıkacaksınız sokağa? Ne demek bu? Yüzde 45 ya, yüzde 45! Bu memlekette çalışanın ortalama ücreti, asgari ücret açlık sınırının altında. Bu insanlar nasıl ev kirası verecek? Bu insanlar nasıl gidip de çocuklarının eğitimine para ayıracak, sağlığa para ayıracak, evine ekmek götürecek? Ben işçi çocuğuyum, SÜMERBANK'ta çalışan bir işçinin çocuğu olarak ben İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde okudum, okudum, avukat oldum, kendi ekmeğimize sahip çıktık. Hangi işçinin çocukları, hangi emekçinin çocukları, hangi asgari ücret alanın çocukları gidip de üniversitelerde okuyabilecekler? Evini geçindiremeyen insanlar nasıl çocuklarının eğitimine para ayıracaklar?

İşte, yirmi iki yılda geldiğimiz nokta: Hukuk yok, adalet yok, eğitim yok, sağlık yok; ne var? Kaos var, kaos var arkadaşlar. Cumhurbaşkanı "Anayasa, yeni anayasa". Neyin yeni anayasası? Anayasa'yı tanımayanlar özgürlükçü ve kapsayıcı anayasa yapacaklarmış. Hangi kapsayıcı anayasası? O nedenle, Türkiye'nin artık normalleşmesi için AKP'nin mutlaka ve mutlaka önümüze sandığı getirmesi gerekiyor. Sandık gelecek, sandık gelmek zorunda çünkü sokağa çıkamayacaksınız, sokağa çıkıp da vatandaşa dert anlatamayacaksınız.

Bu çerçevede, biz bu gelen teklifin anayasasızlaştırma çabaları noktasında Anayasa 2, Anayasa 138, Anayasa 140 çerçevesinde Anayasa'ya aykırı olduğunu düşünüyoruz. Bu çerçevede, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak bu teklifin geri çekilmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Teşekkür ediyorum Sayın Bülbül.

Şimdi, Sayın Kunt Ayan...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Anayasa'ya aykırılıkla ilgili değil mi?

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Evet, Anayasa'ya aykırılıkla ilgili, zaten önergeyi vermiştik.

Ben de tüm Komisyon üyesi arkadaşları ve Sayın Başkan sizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında şöyle ifade etmek gerekiyor: Biz de şunu olumlu bulduğumuzu ifade edelim, bunun normal bir kanun teklifi olarak önümüze gelmesini ve diğer teklifler gibi torba şeklinde gelmemesini biz de olumlu buluyoruz. Umuyoruz, aslında bu şekilde gelmesinin bizim bunca gündür toplandığımızda buna dair eleştirilerimizin sonucu olmuş olduğunu temenni ediyoruz ve bundan sonra da tek kanunlarla yani özel, kendisine has, münhasır bir şekilde gelmesini temenni ediyoruz.

Şimdi, AYM, Türkiye Adalet Akademisini kuran 34 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ni iptal etmişti ve kararda da Akademinin Anayasa'nın birden fazla maddesine aykırılık taşıdığı değerlendirilmişti. Şimdi, öncelikle, Anayasa'nın 104'üncü maddesinin on yedinci fıkrasında açık açık şunu ifade ediyor, diyor ki: "Anayasa'da münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz." Şimdi, böyle çıkarıldığı için ne oldu? Bir daha iptalle önümüze geldi.

Şimdi, Anayasa, devamında, madde 140'ta ise şunu açık açık ifade ediyor: Hâkim ve savcıların genel olarak işte özlük haklarının, disiplinlerinin, bu anlamdaki eğitimlerinin tamamının değerlendirilebilmesi ancak ve ancak kanunla yapılabilir diyor. Şimdi, bu daha önce kanunla yapılmadığı için yani Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yapıldığı için, işte yedi yıldır bir sürü kanunda olduğu gibi önümüze şu an tekrardan geldi fakat biz, burada birazcık dar bir yorumlama görüyoruz. Neden? Anayasa Mahkemesi kararı her ne kadar yargı alanındaki düzenlemelerin yürütme erki tarafından yapılamayacağını belirtmişse de burada asıl sorunun, aslında korunan değerlerin yani yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı olduğunu düşünüyoruz. Yani bir hukuk devletinin ilk ve en temel ilkesi olan kuvvetler ayrılığının ortaya konması gerekiyor fakat maalesef ki şu an, bu yapmış olduğunuz tek adam sisteminde kanun olarak önümüze gelen şeyde ne oldu? Anayasa Mahkemesinin kararıyla âdeta "Cumhurbaşkanı fermanını kaldır, aynısını kanun kılıfıyla tekrardan önümüze getir." dendi. Aynen bu şekilde önümüzde olduğunu görüyoruz.

Şimdi, bunun bu şekilde gelmiş olması, içerik bakımından da söylüyoruz, neye yol açıyor? Bunun net örneğini bizim partimize bakarak görebilirsiniz, bizim partimize yönelik olarak yapılmış olan yargı tacizleriyle aslında yargının bağımsız olmadığını görebiliriz. Nasıl görebiliriz? Kobani kumpas davasıyla görebiliriz. Nasıl görebiliriz? Gezi davasıyla görebiliriz, yine kapatma davasıyla görebiliriz ve il ve ilçe yöneticilerimize dair yapılan operasyonlarla görebiliriz. Bunun tek bir amacı var: Eğer sizler bu yargıyı bağımsız hâle getirmezseniz, Adalet Akademisinin Başkanı Cumhurbaşkanı atarsa, içeriğinde olan kişileri Bakanlar atarsa bu yönetim kademelerinin tamamına tek bir yer üzerinden yani yürütme erki üzerinden iletirirseniz bu kaçınılmaz bir son olur. O yüzden, her ne kadar usul bakımından Anayasa'ya uygun bir şekilde gözüксе bile esas itibarıyla biz Anayasa'ya aykırı olduğunu düşünüyoruz. Bakın, bir tane maddeyi bile olumlayamayacağız burada yani şu madde olumlu olmuştur diyemeyeceğiz çünkü baştan sakat doğmuş, aslında baştan dogmatik bir şekilde tek bir yerden bağlanan, tek bir yerde atanan, Cumhurbaşkanlığı tarafından atanan, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen ve tüm yetkileri,

sınırları aslında yürütme erkine bırakan bir kanun teklifi olduğunu düşünüyoruz her ne kadar Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzeltilmiş olduğu söylene de diye ifade ediyorum.

Geneli üzerine tekrardan söz alacağız zaten.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Teşekkür ediyoruz Sayın Kunt Ayan.

Sayın Öztürk, buyurun.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Kanun teklifini detaylıca inceledik. Yapmış olduğumuz inceleme sonucunda mevcut teklifin Anayasa'ya şekil ve esas bakımından bir aykırılık içermediği kanaatine ulaştık.

Öncelikle, bu tespiti yaptıktan sonra birkaç hususu dile getirmek isterim Değerli Başkanım.

Burada görevli arkadaş var mı oradan, akademiden birileri var mı?

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Var, Başkanı burada.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Sayın Başkanım...

Şimdi, malumunuz olduğu üzere, Türkiye Adalet Akademisini hâkim ve savcı adaylarının eğitildiği bir yer olarak, akademi olarak biliyoruz. Bizim bilmediğimiz bir şey var: Türkiye Adalet Akademisinde hâkim ve savcılara, onlara ilişkin bir etik dersi veriliyor mu? Bunun dışında, hâkim ve savcıların bireylerle ilişkileri, avukatlarla ilişkileri, kamuyla veya üst ve alt derecedeki kamu bürokrasisiyle ilişkileri hususunda bir ders verilip verilmediğini inanın çok merak ediyorum. Eğer verilmiyorsa da bunun çok ivedi bir şekilde verilmesi gerektiği inancını taşıyorum çünkü biliyorsunuz, kaymakamlara bu konuda geniş çaplı bir eğitim veriliyor ama özellikle genç hâkim ve savcı adayı arkadaşlarımızın, meslekte yeni olan arkadaşlarımızın daha tecrübesiz olmalarından kaynaklı olarak bireylerle ilişkilerinde ciddi sorunlar yaşandığını ben bizzat kendim, şahsım yaşayarak görmüş bulunmaktayım. Bunların da en asgari seviyeye inmesi bakımından bu konuda Türkiye Adalet Akademisinde çok ivedi ve ciddi bir ders verilmesi gerektiği kanaatindeyim. Zira, özellikle yeni hâkim ve savcı olmuş yargı mensubu arkadaşlarımız kürsüye indiklerinde, bulundukları ilçelerde veya illerde kendilerini süper yetkili, artık devletin sahibi gibi görüyorlar, ne bileyim, milletin sahibi gibi görüyorlar, ne bileyim, avukatların amiri gibi görüyorlar. Dolayısıyla bu saygı konusunda ciddi bir sorun yaşanıyor.

Örneğin, ben bir milletvekili olarak bir adliye gittiğimde -başımдан geçen bir olay- mesela geleceğimizi bilmesine rağmen hâkim odasında ve doğrudan masasının başında bizi bekliyor. “Ya, hâkim bey bizim geleceğimizi biliyordu; nezaketen, en azından şu kapıya kadar gelse -bir devlet büyüğü geliyor veya ne bileyim, yaş olarak büyüğü geliyor, bir meslek büyüğü geliyor- bir karşılama daha iyi olmaz mı?” dediğimizde “Ben devletin hâkimiyim, siz kimsiniz?” cevabı alabiliyoruz, anlatabildim mi. Veyahut da tesadüfen sahada yapmış olduğumuz çalışmalarda bir cenazeye katılıyoruz, bakıyoruz, biri önünüze gelip dikiliyor. “Bu kim?” dediğimiz zaman “İşte, bu cumhuriyet savcısı.” diyorlar. Yani kendisini herkesin üstünde görüyor, sormadan gelip... “Kenara çekil.” dediğin zaman da hemen, anında bir refleks, “Hop, ne oluyor!” Dolayısıyla bunlar da kamuoyu önünde cereyan ettiği için bunu bütün arkadaşlarımız yaşıyor; bir şey oluyor, olumsuz bir durum ortaya çıkıyor. Yani bizim siyasetçiler olarak hiçbir kamu görevlisine karşı bir hükmetme amacı ve niyeti taşımadığımız ortadadır ancak bu arkadaşlara nasıl bir eğitim veriliyor anlamıyorum ama onlara da meslektaşlarının da söyledikleri şunlar, diyorlar ki... Akademide siz bu görevleri yapıyorsunuz, icra ediyorsunuz. Bu görevlerden dolayı tabii ki bağımsız ve tarafsızlar. Kimse onların mesleki işlerine dair bir kayıtsızlık içerisinde değil, elbette ki onların işlerinde tamamen bağımsız ve tarafsız olmaları lazım, öyle olmaları da bekleniyor ve hiç kimse de müdahale etmiyor ancak bireysel ilişkilerinde bunu çok ama çok fazla abartıyorlar. Ne bileyim, polisi gördüğü zaman “Niye ayağa kalkmıyorsun?” ötekini görüyor “Niye böyle yapıyorsun?” Bunlar gerçekten kamuoyunda rencide edici, mesleğin saygınlığını, onurunu rencide edici tutumlar olarak da karşımıza çıkıyor.

Şimdi, bunun için ben Türkiye Adalet Akademisinde yani -örnek veriyorum- bir icra hukuku, bir medeni usul, ceza usul, bir ceza hukuku, bir ticaret hukuku dersleri öğretilirken meslek dersi dışında -bir etik değerler dersi mi olur, başka bir ders mi olur- bunların da muhakkak ama muhakkak öğretilmesi gerektiği kanaatini taşıyorum ve bu konuda şiddetli ısrarcıyım. Bu sadece benim kanaatim değil diğer arkadaşlarımızın da kanaati. Onlar da diyor ki: “Bize bunlar öğretiliyor ama Akademide ‘siz herkese karşı mesafeli olacaksınız.’” Akademide bir yanlış yönlendirme olduğu kanaati taşıyorum, öyle mi arkadaşlar?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Vekilim, katılıyorum.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Ben katılmıyorum.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Ben katılmıyorum.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Kim katılmadı?

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Biz katılmadık.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Ben, üyeler söz aldıktan sonra bununla ilgili bir şey söylemek istiyorum.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Neyse.

Şimdi, arkadaşlar, yargı görevi sebebiyle kimse onlardan bir şey beklemiyor, anlatabildim mi. Ama şimdi ben otuz yıllık hukukçuyum. Mesela, benim okula girdiğim tarihte hâkim, savcı arkadaş daha doğmamış bile, anlatabiliyor muyum yani otuz yıl ondan kıdemliyim bir defa. Bir defa bir meslek büyüğü gelmiş veya yaş olarak büyüğü gelmiş, fark etmez, bir insan gelmiş içeri; o da nihayetinde bu toplumda yaşayan bir birey olarak... Bizim, onun işinden beklentimiz yok, “Buyurun, hoş geldiniz.” gibi bu şekilde bir şeyle karşılaşması lazım ama onun dışında “Ben hâkimim.” “Ben savcıyım.” edasıyla, öyle üstten bir bakışla bir vatandaş karşılamasını ben doğru bulmuyorum, etik bulmuyorum. Ha, onun işi varsa Cumhurbaşkanı da arasa, bakan da arasa, milletvekili de arasa müdahale ettirmesin, o farklı bir şey. Ama

şimdi şurada hangimizin odasına birisi girdiği vakit... Türk toplum geleneğinde, devlet töresinde de böyledir, insanın töresinde de böyledir; hangimizin odasına biri geldiği zaman nezaketen ayağa kalkıp buyur etmiyoruz veya biz mesela bugün Adalet Akademisi Başkanını ziyaret etsek belki o şey yapacak ama şimdi şurada oturan bir hâkim sadece şurada “Hoş geldiniz.” demez yani. Şöyle bir açıl şöyle, iki metre uzaklaş masadan yani biz bunu kastediyoruz, bunun doğru olmadığını düşünüyoruz.

Bu konuyu, Sayın Başkanım, ne zamandan beri, kaç yıldır söyleyeceğim bunu, bir fırsatı gelmedi. Akademiyle ilgili bir kanun gelmişken bunu ben dile getirmek istedim. Zatıalinizin takdirlerine sunarım, bu konuda gereğini yaparsanız da sevinirim.

Teşekkür ederim Başkanım, şimdilik söyleyeceklerim bunlar.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Çok teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

Şimdi, Komisyon üyesi milletvekillerimizden söz almak isteyen yoksa Komisyon üyesi olmayan milletvekillerimize söz vereceğim.

Sayın Yazıcı Özbudun, buyurun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle biraz önce vekilimiz benim varlığıma itiraz ettiler, Komisyon üyesi olmayan kişiler hariçten bütün Komisyon çalışmalarına katılabilir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Yok, size itiraz etmedi.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Tabii, tabii, yani hukuki durumu ifade ediyorum kendilerine.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Kendisi de hukuki durumu ifade etti zaten.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Ben burada olmanızdan hiçbir zaman hicap duymadım, aksine sevindim, bir hoca olarak bizlere katılmanızdan ama grubunuz için üzgünüm.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Teşekkür ederim, sağ olun, sağlık olsun.

Şimdi gelelim bu yargının bağımsızlığı meselesine. Tabii, çok ciddi bir konu bu konu. Yargının kurumsal ve bireysel bağımsızlığını koruyan Anayasa mekanizmaları var, bir de bağımsızlık mevcut olduğunu sağlayan şekli birtakım hususlar var. Yani bir ülkedeki yargı kurumunun, kurumsal ve bireysel bağımsızlığının garanti edilmesi kadar, yönetilenlerde bu algının yerleşmesini sağlayan tutum ve davranışlar da önemli. Dolayısıyla, aslını ararsanız, bir milletvekili olarak ben yargının huzuruna gidecek olsam bana özel bir muamelede bulunulmasını istemem. Çünkü sonuç olarak yargının huzurunda hepimiz Anayasa’nın 10’uncu maddesi gereğince eşit pozisyondayız yani bir yargı mensubunun bana milletvekili olduğum için ne “Hoş geldiniz.” demesini beklerim ne nezaket göstermesini beklerim çünkü o takdirde, karşı tarafta bağımsızlığın mevcut olmadığına dair endişeler ve şüpheler belirir.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - “Hoş geldiniz” denildiğinde bağımsızlık mı kalkıyor efendim?

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Ama algı çok önemli efendim, algı çok önemli.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Ne alakası var efendim?

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Yani yargının huzurunda hiç kimse kendisi için özel bir muamele talep etmemeli ama buraya bir parantez açmak istiyorum. Elbette ki bu...

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - O zaman İstanbul Başsavcısını niye yerden yere vuruyorsunuz efendim?

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Müsaade ederseniz tamamlayabilir miyim acaba.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - En ufak bir şeyde... Yargıya niye müdahale ediyorsunuz? Bırakın yargı işini yapsın.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Buyurun, devam edin.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Ancak, tabii, bir hususun altını özellikle çizmek gerekiyor: Yargı sürecinde hâkim, savcı ve savunma makamı var. Bizim ülkemizde, özellikle yargının bağımsızlığıyla ilgili hususların bazen yanlış anlaşılmasından dolayı hüküm makamında veya iddia makamında olanların savunma makamına yönelik -belki “kibirli” kelimesi daha doğru olacaktır- kibirli bir tutumunun olduğu akademik çalışmalara da yansımış olan bir konu ve hatta mahkemelerin mimari durumunun da bunu teşvik ettiği şeklinde. Dolayısıyla savunma makamı da aslında iddia ve hüküm makamıyla eşit saygınlığa sahiptir. Mahkemelerin mimari düzeninin de bunu garanti edecek şekilde hazırlanması gerekir çünkü savunma hakkı, kutsal bir haktır ve hem Anayasa’mızın hukuk devletini düzenleyen 2’nci maddesi hem de adil yargılanma hakkına yer veren 36’ncı maddesi savunma hakkına gerekli itibarın sağlanmasını gerektirmektedir. Ben bu kadar söyleyeceğim.

Adalet Akademisinde, tabii, etik dersleri olabilir, ona hiçbir itirazım yok ama o etik derslerinin konusu, hâkimlerin birilerinin önünde saygıyla eğilmelerini gerektirmemeli.

Teşekkürler.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Teşekkür ediyoruz Sayın Özbudun.

Şimdi başka söz almak isteyen var mıydı?

OĞUZHAN KAYA (Çorum) - Sayın Başkan...

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Kaya, buyurun.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) - Başkanım, ben de hocanın sözünü itibar alarak savunmanın güçlendirilmesi anlamında şöyle bir şey söylemek istiyorum: Akademide avukatlardan da öğretim görevlileri var mı yani bu avukatların durumuyla ilgili, hâkim ve savcılara

akademik olarak bir şeyler anlatılıyor mu; bunu merak ediyoruz. Bununla ilgili ben de bir soru sormak istedim. Yani avukatlar üzerinden mesleğin güçlendirilmesi adına...

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Başka söz isteyen milletvekilimiz yoksa şimdi önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önermeler reddedilmiştir.

Teklifin tümü üzerinde söz talep eden Komisyon üyelerine istem sırasına göre söz vereceğim.

Buyurun Sayın Ünver.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle, Komisyonumuzun üyelerini ve kıymetli bürokratları saygıyla selamlıyorum.

Günümüz Türkiye'sinde adaleti her yerde arıyoruz. Grup Sözcümüz Sayın Süleyman Bülbül de bahsetti. Dün akşam yapılan bir açıklama tüm Türkiye'de infial yarattı ve aynı zamanda hayal kırıklığı yarattı. Bir yıldır 17.002 lira olarak uygulanan asgari ücret, dün akşam yapılan açıklamayla 1 Ocak itibarıyla 22.104 liraya yükseltilmiş oldu. Yapılan yüzde 30'luk zammın karşılığında 5.102 liralık bir artış yapılmış oldu. 17 bin lira olan asgari ücretin bir yılda alım gücü hesabıyla 7 bin lira değer kaybettiğini yani reelde 10 bin liraya düştüğünü düşünürsek yapılan zammın ne kadar hayal kırıklığı yaratan bir rakam olduğu ortaya çıkar. Bir yılda 7 bin lira kaybeden asgari ücret, 5.102 liralık bir artışla asgari ücretle çalışan vatandaşlarımızı sefaletle sürüklemiş oldu. Aslında, bu, AK PARTİ'nin seçim zamanlarında yaptığı -işte vatandaşın oyunu almak için yaptığı- çeşitli ekonomik düzenlemelerle iktidarda kalma çabasının da bir dışı vurumu. 2022 yılında asgari ücrete 2 defa, toplamda yüzde 79,81'lik bir zam yapan; yine, 2023'te de 2 defa, toplamda yüzde 88,66'lık zam yapan AK PARTİ, geçen yıl ve bu yıl seçim olmadığı için tek zamlı işi geçiştiriyor.

Üstelik bu verilen zam da enflasyonun gerisinde kaldı; yine, aynı şekilde, vergi ve harçların artırılmasının dayanağını oluşturan yeniden değerlendirme oranının yani yüzde 43,93'ün çok altında kaldı. Aynı şekilde, vatandaşımız, kira artışlarının da temelini oluşturan ortalama TÜFE hesabı üzerinden yapılan yasal kira artış oranının yani yüzde 60'ın da çok altında kalan bir zamlı, yarısının da altında kalan bir zam artışıyla karşı karşıya bırakıldı. Örneğin, ev kirası 10 bin lira olan bir asgari ücretlinin ev kirası, konut kirası yasal oran karşısında yüzde 60'lık bir zammı uğrarken yani 10 bin liralık konut kirası 16 bin liraya çıkarılırken verilen zam 5.102 lira oldu; konut kirasındaki artışı bile karşılamaktan uzak bir rakam verildi. Bu zam asgari ücretimizi maalesef sefaletle sürüklüyor ama sefalet bir mecburiyet değil, bu bilinmeli.

Madem AK PARTİ seçimin olmadığı yıllarda vatandaşın taleplerine kulak tıkıyor, o zaman sandığı getirmeli veya sandığı getirecek aksiyonlar herkes tarafından yerine getirilmeli ve sandık bir an önce milletin önüne gelmelidir; bu konuda hodri meydan diyoruz. Madem vatandaşın geçimi için yeterli imkânlar Hükümet tarafından, iktidar tarafından sağlanmıyor, o zaman seçimi gündeme almak lazım. AK PARTİ gider, gelen iktidar ise vatandaşın geçimini sağlayacak düzenlemeleri yapar diyorum.

Buradan konumuz olan "adalet" mevzusuna geldiğimiz zaman, kanunun genel gerekçesine baktığımız zaman ilk paragrafında "Hukuk devleti olmanın en önemli şartlarından biri; adil, bağımsız, tarafsız ve etkin bir yargı sisteminin varlığıdır. Böyle bir yargı sisteminin varlığı için hukuka ve insan haklarına bağlı, tarafsız, bağımsız, hür vicdaniyle adil kararlar veren, meslek etik ilkelerini benimseyen, toplumun adalet ihtiyacına cevap verebilecek nitelikte hâkim ve savcılarının yetiştirilmesi gerekmektedir." diye söze başlıyor. Tabii, buradaki bu değerlendirmeler, kâğıt üzerinde veya kanunların genel gerekçesine yazıldığı zaman şık duruyor ama işin uygulama tarafına baktığımız zaman, saha tarafına baktığımız zaman işin böyle olmadığı herkesin malumu.

Yargıtay Onursal Başkanı ve Yargıtay Başkanlığı da yapmış kıymetli bir hukukçu olan Sami Selçuk aslında kanunlarda yapılan değişikliklerin pek sonuç vermediğini, esasın hâkimin kafasındaki hukuku, hâkimin kafasındaki kanunu değiştirmek olduğunu ifade eder. Bu noktada, AK PARTİ'nin yirmi iki yıllık yargı uygulamasına baktığımız zaman ne buradaki gerekçede yazılan ne de AK PARTİ sözcülerinin zaman zaman dile getirdiği gibi bir yargısal düzen olmadığı çok ortada. Biz bazı toplantılarda çeşitli uluslararası istatistiklerden, değerlendirme kuruluşlarından görüşleri dile getirdiğimiz zaman, tespitleri dile getirdiğimiz zaman aslında o kuruluşların yanlış değerlendirmeler yaptığı gerek Adalet Bakanı tarafından gerekse AK PARTİ'nin bazı sözcüleri tarafından dile getiriliyor ama bütçeye geldiğimiz zaman, bütçe konuşmasında Cumhurbaşkanı Yardımcısı çıkıyor, uluslararası bazı finans kuruluşlarının Hükümetin ekonomi politikalarıyla ilgili değerlendirmelerini referans gösteriyor. Yani işimize geldiği zaman böyle bakıyoruz işimize geldiği zaman öyle bakıyoruz. Sonra gerekçelere, getirdiğimiz kanunların gerekçelerine güzel cümleler yazıyoruz ama uygulama öyle olmuyor. Mesela, bu gerekçeye uygun olarak baktığımız zaman, AK PARTİ'de geçmiş zamanlarda siyaset yapmış, il yöneticiliği yapmış, milletvekili adaylığı yapmış, ilçe yöneticiliği yapmış bazı hukukçuların, avukatların yargı mensubu yapıldığını, hâkim ve savcı kadrolarına alındığını hep beraber gördük. Bu birinci paragraftaki gerekçeye bunu nasıl uyduruyoruz? Mesela, 2 meslek vardır siyaset yapmak için istifa edildiği zaman veya aday olmak için istifade edildiği zaman geri dönülemeyen; biri askerlik, diğeri de yargı mensupluğu. Başlamışken ayrılıp tekrar dönemiyorsunuz ama siyaset yaptıktan sonra yani siyasi tavrınızı ortaya koyduktan sonra, siyasi tercihinizi ortaya koyduktan sonra geliyorsunuz, hâkim, savcı oluyorsunuz. Yani, bu, güzel cümlelere nasıl uyuyor, bunun izahı yok. Tabii ki zor geldi AK PARTİ'ye bir müddet sonra işte, kendi istediği kararları çıkarabilmek yargıdan hâkimlere, savcılara bu kararları dikte etmek yani siyaseten yargıya müdahale ederek oradan bir karar almak zor geldi. Sonuçta çözümü buldular, çözüm böyle bulundu yani AK PARTİ'li avukatlar hâkim ve savcı yapıldı dolayısıyla siyasi bir müdahaleye gerek kalmadan bile istenilen kararların çıkarılmasının önü açıldı. Yani işte, çok anlatılır "Führer yerinizde olsa hangi kararı verecekse o kararı vereceksiniz." şeklinde anlatılır. Maalesef yargı bu aşamaya geldi. Keşke bu ilk paragrafta anlatılan, yazılan şeyler doğru olsa uygulama açısından.

Aslında, mesela, yargının "Şüpheden sanık yararlanır." diye bir ilkesi var yani bunu şuradan dolayı tercih etmiş: Bir suçsuzun cezasız kalmasını bir suçsuzun mahkûm olmasına tercih etmiştir yargı. Yani şüphe olunan bir olgu, durum ortaya çıktığı zaman ceza vermemeyi yeğ görmüş ama günümüz yargısı, günümüz hukuk uygulayıcıları, kanun uygulayıcıları, mahkemeler, hâkimler suç olmadığı çok açık olan

olaylarda bile işte gözaltına alma, tutuklama, cezalandırma, yukarıya, bir üst yargı organına olayı havale etme, vakayı havale etme gibi yolları tercih ediyorlar. Şimdi, mesela en basit olaylardan birini daha geçtiğimiz gün, evvelsi gün yaşadık. Bir gazetecinin, Özlem Gürses’in gözaltına alınması, İstanbul’a götürülmesi, İstanbul’da ikamet ederken Ankara’ya geldiği zaman gözaltı uygulaması yapılması, İstanbul’a götürülmesi, tutuklamaya sevk edilmesi, yani adli kontrolle serbest bırakılması, ev hapsine mahkûm edilmesi, yine, Nevşin Mengü hakkında yedi buçuk yıl hapis istemi, iddianameyle yedi buçuk yıllık hapis istemi, bunların hepsi aslında yani burada yargının kötü işlediğinin, anlatıldığı gibi olmadığının birer göstergesi. Özlem Gürses -bu fiille ilgili değil ama yani herhangi bir kimse diyelim, isimlendirmeyelim- herhangi bir kimse bir suç isnadına muhatap olabilir. Yani İstanbul’dan bekliyorsunuz, İstanbul’dan Ankara’ya gelecek, Ankara’da gözaltına alacaksınız, tekrar İstanbul’a götüreceksiniz, orada kelepçe vuracaksınız, sonra tutuklamaya sevk edeceksiniz. Bu, itibarsızlaştırmadır; bu, güç gösterisidir, yargı buna alet olmamalı. Adalet Akademisinde yapılması gereken iş veya Adalet Akademisini yönetenlerin, daha doğrusu Akademinin bağlı olduğu, ilgili olduğu Adalet Bakanlığının, yürütmenin hâkimlere sağlaması gereken imkân onlara direktif vermek değil, onların gerçek anlamda yargıdaki adaleti sağlamalarına olanak sağlamaktır. Bir yargı üzerinden hesaplaşma yapılması doğru değil, yargıçların, adalet mekanizmasının, yargının buna aracı kılınması da doğru değil. Adalet Akademisini kuruyoruz, yıllardır da var, tekrar Anayasa Mahkemesinin kararı gereğince bu kanun önümüze geldi ama Adalet Akademisi eğer yetiştirdiği hâkim ve savcılar böyle yetiştiriyorsa olmuyor. Adalet Akademisinin yetiştirdiği hâkim ve savcılar nasıl yetiştirdiğini de bizim tartışmamız lazım aslında. Evet, bir kanuni çerçeve burada çizeceğiz ama içeriği nasıl bu eğitimin? Akademideki hâkim, savcı yetiştirme konusundaki gösterilen yeterlilik nasıl? Ne açıdan, nasıl yetiştiriyoruz, neyi öğreterek yetiştiriyoruz? Mesela, “İşinize gelmediği zaman Anayasa Mahkemesinin kararlarına uymayabilirsiniz.” diye mi yetiştiriyoruz? Veya “Anayasa hükümlerine de uymayabilirsiniz.” diye mi yetiştiriyoruz biz hâkim ve savcılar? Yani bu noktada hâkim ve savcı yetiştirirken evrensel hukuktan, hukukun genel ilkelerinden, Anayasa’ya bağlılıktan Anayasa Mahkemesinin kararlarının bağlayıcılığından ödün vermeyen hukukçular, yargıçlar, savcılar yetiştirmemiz lazım. Belki bir miktar suç eğitim birimlerinde olabilir ama esas herkesi ilgilendiren Adalet Akademisinin yetiştirdiği hâkim ve savcıların bu kararları alıyor olabilesidir bizleri üzen.

Şimdi, bu anlamda, Türkiye’de en ağır suçlar hakaret suçu veya işte hakaret suçuyla birlikte Cumhurbaşkanına hakaret suçu, o daha ağır ve ikincisi de Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na muhalefet suçu. Ya, bu konudan hakkında işlem yapılmayan neredeyse muhalif insan kalmadı. Yani böyle bir yargı sistemi olabilir mi? Uyuşturucu satıcıları sokaklarda geziyor, katiller sokaklarda geziyor, giriyor, çıkıyor; hırsızlar giriyor, çıkıyor, rutin hâline getirmiş ama ülkede saygın insanlar, siyasiler, gazeteciler, fikir adamları, üniversite hocaları “Falana hakaret ettin, filana hakaret ettin; falan yerde gösteri yaptın, filan yerde protesto yaptın.” diyerek yıllarca tahkikata uğrattılıyor, hukuki, adli tahkikata uğruyor yani bu kabul edilebilir mi? Evrensel hukuka uygun, evrensel hukukun gereklerini yerine getiren bir devlette, bir yargı mekanizmasında, hukuk devleti olan bir devlette bunlar kabul edilemez işler ama -işte, sayın vekilimiz de ifade etti- özgür birey, demokratik toplum, adil yargılama, birey vesaire konusunda AK PARTİ hükümetlerinin, iktidarlarının yirmi iki yıldır neler yaptığından bahsetti. Evet, yirmi iki yıldır bir şeyler yaptı ama bu konuların hepsinde Türkiye geriye gitti. Yirmi iki yıl önceki durumun bugün daha kötüsüyüz. Yirmi iki yıl önce AK PARTİ’yi kuran kadrolar en azından muhalefet edebiliyordu. İktidar oldular ama şu anda muhalefete yaşama hakkı bile vermeyen bir iktidar yapısıyla karşı karşıyayız. Muhalefet sussun, konuşacağı zaman da övgü dizzsin; böyle bir iktidar anlayışı olamaz. 9 yargı paketi getirildi bugüne kadar ama Türkiye hukuksal anlamda nereye geldi, hepimiz yaşayarak görüyoruz.

Kendi yaptığı Anayasa’ya bile uymayan bir iktidarla karşı karşıyayız. İşte, bu önümüze gelen kanunda bile, Anayasa’ya aykırı bir şekilde yapılan düzenlemenin neticesinde Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir düzenleme, kanun olarak önümüze geldi. Ama kendi yaptığı Anayasa’ya uymayan iktidar yeni bir anayasa yapmak istiyor. Yine, aynı bu güzel lafları söylüyor; “demokratik toplum” “özgür birey” “sivil anayasa” falan. Ama sen yaptığın Anayasa’ya uymamışsın, uymuyorsun, ısrar ediyorsun uymamakta. Bu konuda biraz daha iktidarın kendisini bir “check” etmesi, bir değerlendirmeye alması gerekir diye düşünüyorum.

Mesela, bu 9 yargı paketinde belki getirilen en önemli şeylerden biri, bireysel başvuru hakkı; bireysel başvuru hakkının bizim Anayasa’mıza girmesi. Evet, girdi. Bireysel başvuru yapan yurttaşlarımız oluyor, hak ihlaline maruz kaldığını ifade eden siyasiler, yurttaşlar oluyor. Özellikle siyasiler konusunda verilen bireysel hak ihlali konusunda ne tutum alıyoruz? Anayasa Mahkemesinin verdiği karara uymuyoruz. Peki, yaptığımız bu reformların o zaman bize faydası ne? Mesela bir milletvekili hakkında verilen bireysel hak ihlali kararına uymuyor, ne Meclis uyuyor ne Yargıtay uyuyor; kimse uymuyor. Yargıtay bir de çıkıyor ondan sonra bir açıklama yapıyor, Yargıtay 3. Dairesi “Bireysel başvuruyu Anayasa’dan çıkarmak lazım. Anayasa’yı da değiştirelim, bunun için de göreve hazırız.” diyor. Yargıtay 3. Dairesi Anayasa Mahkemesinin asli işinin kanunların Anayasa’ya uygunluğu denetimini yapmak olduğunu, bireysel başvurunun ise Anayasa Mahkemesinin tali bir işlevi olduğu iddiasında bulunuyor.

Şimdi, güzel. Güzel cümleler kurmak herkesin becerebileceği şeyler ama işin fiiliyatına baktığımız zaman yargı sizin anlattığınız gibi yürümüyor, yargıda işler sizin anlattığınız gibi değil. Mesela Hakkâri’ye, Hakkâri Belediye Başkanlığına kayyım ataması olduğu zaman Sayın Cumhurbaşkanının bir açıklaması var, diyor ki: “Hâkim kanunu değil hukuku konuşturmuştur.” Sonra, başka bir konuyla ilgili, mesela İstanbul Başsavcısının eşinin SPK’ye atanması ve Esenyurt’a kayyım atanması konusunda Adalet Bakanına sorulduğu zaman Adalet Bakanı şu cevabı veriyor, diyor ki: “Bizim hukukumuzda hukuka aykırı değil kanunda, bizim mevzuatımızda İçişleri Bakanının kayyım atama yetkisi var, SPK’ye yapılan atama da kanunlara uygundur.” Şimdi, kanunu mu uygulayacağız, hukuku mu uygulayacağız? Cumhurbaşkanının dediği gibi, yargı hukuku mu konuşturacak yoksa Adalet Bakanının anlattığı gibi kanun mu uygulanacak? Türkiye’de esas mesele burası: İşimize geldiğimizi, işimize geldiği şekilde uygulamak. AKP iktidarında, AK PARTİ iktidarında, yirmi iki yıllık uygulaması, yargıyı getirdiği nokta burası. Kanunlarda ne yazdığı önemli değil. Sayın Sami Selçuk’un ifade ettiği gibi, hâkimin kafasında ne yazdığı? Hâkimin kafasına ne yazdınız? Kim ne yazıyor? Bunu nerede yazıyor? AK PARTİ teşkilatlarında mı yazıyor yoksa Adalet Akademisinde mi yazıyor? Kim nerede yazıyorsa bu yazdıklarını silsin. Hukukun evrensel ilkelerini, hukuk devletinin gereklerini yazsın kim yazıyorsa. İşte, yargının yirmi iki yıldır reformlarla nereye geldiğini ondan sonra daha rahat konuşabiliriz diye düşünüyorum.

Şimdilik sözlerimi böyle tamamlıyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Teşekkür ediyoruz Sayın Ünver.

Şimdi, söz sırası Sayın Kunt Ayan'da.

Buyurun Sayın Ayan.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Geneli üzerinde konuşacağım ama konuşmamı şöyle bir şey üzerine oturtacağım, önden birazcık ifade etmekte fayda var. Öncelikle, bu Adalet Akademisinin başına neler geldiğini ortaya koymak gerekiyor. Yani, 2003'ten sonra neler yaşadı bu Adalet Akademisi, bunu ortaya koymak gerekiyor ve burada konuşmak gerekiyor. Bir diğeri ise, bu hâlde olan yargı sisteminin aslında topluma neleri dayattığını ve toplumu ne hâle getirdiğini ortaya koymak gerekiyor ve sonuncusu ise bizim, DEM Parti olarak aslında bu Adalet Akademisinin durumuna ve yargının durumuna dönük olarak neyi önerdiğimizi ortaya koymak gerekiyor.

Şimdi, öncelikle şunu ifade edelim: Adalet Akademisi nedir diye sorduğumuzda aslında hâkim ve savcıların seçilmesinde rolü olan ve temel görevi ise hâkimlik ve savcılık mesleği için eğitmek, yetiştirmek ve buna dair iş ve işleyişi yapan bir birimden bahsediyoruz; çok da kıymetli, çok da önemli bir kurumdan bahsediyoruz. Neden? Çünkü ülkenin tamamının aslında yani bir ülkede olmazsa olmaz olan adalete, yargıya erişebilmesi için, bunun en etkin şekilde uygulanabilmesi için bir mekanizmanın olduğu bir yerden bahsediyoruz. Şimdi, 1985-2003 arasında Adalet Akademisi nereye bağlıydı? Adalet Bakanlığına bağlıydı ve Adalet Bakanlığına bağlı birimler tarafından bu işleyiş devam ediyordu, sonra 2003'te ne oldu? Avrupa Birliği uyum sürecinde adalet alanında eğitim ve araştırma görevlerini yürütmek üzere bağımsız bir kurum oluşturulması gündeme geldikten sonra 4954 sayılı Kanun'la 2003 tarihinde Adalet Akademisi kurulmuş; çok kıymetli bulduğumuzu da ifade edelim, eksiklikleri olmasına rağmen. Belki en sonda öneri kısmında kısmen oradan alıntı da yapabiliriz. Sonra ne oldu peki? O zaman, işte, AK PARTİ'nin aslında kendini en demokratik olarak tanımladığı dönemlerden bahsediyoruz. Şubat 2014'te, tarih çok önemli bence, işte 17-25 Aralık sonrası aslında AKP'nin FETÖ'yle olan ilişkilerinden ve çatışmalarından kaynaklı ne oldu? Kabul edilen 6524 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la Adalet Akademisi Başkanının ve Başkan Yardımcılarının Adalet Bakanı tarafından seçilmesine hükmedildi. Yani gitgide gerilemeye doğru giden bir evreden bahsediyoruz. 2003'ten 2014'e geline sürecinde aslında 2014'teki bu teklifle birlikte ne oldu? Yavaş yavaş antidemokratik uygulamalara doğru giden bir Adalet Akademisinden bahsedeceğiz. Sonra ne oldu peki, daha mı iyileşti? Maalesef ki daha da iyileşmedi, daha da kötüleşti. 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında süresiz OHAL döneminde aslında Akademi de payını aldı ve ne yapıldı? 9 Temmuz 2018'de Cumhurbaşkanının bu anlamdaki kanun hükmündeki kararlarıyla Türkiye Adalet Akademisi kapatıldı. Yani aslında tam da OHAL sürecinde adalete, insan haklarına, hakka en çok ihtiyaç duyulan böylesine bir dönemde maalesef ki Adalet Akademisi kapatıldı. 10 Temmuz 2018 tarihinde ise 1 no.lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle Hâkim ve Savcı Eğitim Merkezi kuruldu ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle de hâkim ve savcılarının eğitimleri Adalet Bakanlığı Eğitim Daire Başkanlığı tarafından yürütülmeye başlandı. Yani özerk bir kurum için çıkılan yolda tam yirmi yıl geriye giderek yürütme erki Bakanlığa bağlandı. Daha sonra ne oldu? İşte, bugün aslında şu an bunu konuştuğumuz noktada Anayasa Mahkemesi dedi ki: "Ya, böyle iş mi olur?" Anayasa madde 104 ve 140 üzerinden bunu iptal etti. Biz şu an burada işte o yirmi yıllık geriye giden bir fermanı -hiçbir değişiklik yapılmadan, çok üzümlük söylüyorum ki- kanuna çeviren yerde bunu tekrardan tartışmaya açıyoruz. Şimdi, hâliyle birazdan belki maddelere geçilecek; bu maddelerle ilgili bizim "Ya, şu madde böyle değildi, böyle olsa daha iyi olur." diyebileceğimiz hiçbir şey yok çünkü biz açık ve net bir şekilde bu kanun teklifinin tamamının yürütme erkine bağlandığını ve bağımsız yargıyı aslında teşkil etmediğini görebiliyoruz.

Şimdi sizlere bu gelinen serüvende yani yirmi yıllık geriye gidişte Türkiye ne yaşadı, bizler neler yaşadık ve haklar olarak aslında hangi durumlara gittik; bundan bahsedeceğim. Şimdi, biz şunu çok istedik: Bugün burada Adalet Komisyonunda Türkiye Adalet Akademisinin durumunu konuşmaktansa, bir fermanın içeriğini konuşmaktansa aslında halkın, toplumun bizden beklentilerini konuşmayı çok istedik ve çok arzu ederdik. Neden? Çünkü yaklaşık yedi yıldır yani kanun hükmünde kararnamelerle ortaya çıkarılan, Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle ortaya çıkarılan kanunları bu Komisyonunda konuşmaktan, halkın temel gündemini, temel sorununu, temel derdini maalesef ki konuşmıyoruz. Bunlardan biri nedir? Cezaevlerinde yıllardır adalet ve eşitlik isteyen, insan onuruna uygun bir şekilde tutulma hâlini talep eden tutsaklar var ve onların aileleri var. Fakat ne oldu? 2020'de ayrımcı İnfaz Yasası'yla birlikte bu yerle bir edildi. Dörtte dört bekleyenler var, cezaevinde bu çıkarmış olduğunuz idari gözlem kurullarıyla birlikte mağdur edilen binlerce aile, binlerce mahpus var. Buna dönük maalesef ki hiçbir düzenleme yapılmıyor. Neyi bekliyoruz diye soruyorum ben Adalet Bakanlığı temsilcilerine, neyi bekliyoruz? Neden bu cezaevlerinin ölüm evlerine dönüşmesini bekliyoruz? Çok net bir şekilde bize mesajlar geliyor, mektuplar geliyor, aramalar geliyor; eminiz ki sizlere katbeka geliyor. Biz neden bunları bir an önce yürürlüğe geçirmiyoruz? Neden bunları burada tartışmıyoruz? Neden bunları yasalaştırmıyoruz da fermanları kanuna çeviriyoruz? Eğer hukuk devletiysek, bunun temellerini ortaya koyuyorsak bizim asli görevlerimiz bunlardır. Halkın, toplumun bizden beklentisini Anayasa'ya uygun bir şekilde, insan haklarına uygun bir şekilde yerine getirmemiz gerekiyor fakat maalesef bu Komisyonunda, mevcut Hükümet de, AKP iktidarı da bu görevini yerine getirmiyor.

Yine, partimiz açısından çok önemli olan bir hususu da ifade etmek istiyorum: Bizim aslında burada konuşmamız gereken, az önce Adalet Akademisinin serüvenlerini de uzun uzun ifade ettik fakat bunların hiçbirinin yerine getirilmemesinin yansımalarının neler olduğunu da ortaya koymak gerekiyor; ondan bahsedeceğim. Biliyorsunuz ki, 1 Ekim itibarıyla Mecliste ve aslında Türkiye'nin kamuoyunda umut hakkı tartışılır durumda. Oysaki, biz bunu on yıldır ifade ediyoruz. Yani on yıldır Türkiye'de umut hakkına dair düzenlemelerin yapılması gerektiğini ve buna dair aslında düşünceleri, fikirleri burada, tam da Mecliste, halkın iradesinin yansıdığı yerde ifade etmemiz gerektiğini dile getiriyoruz fakat 1 Ekim itibarıyla da bu artık tartışılır, konuşulur olmuş durumda. Nedir umut hakkı? Temel bir insan hakkıdır. Peki, neden insan hakkıdır? Çünkü hiçbir insanın ömrü boyunca, hiçbir özgürlük umudu olmadan hapisnede tutulması insanlık onuruyla bağdaşmaz. Yirmi beş yıl, dile kolay, yani bir insanı yirmi beş yıl boyunca hiçbir şekilde dışarı çıkma umudu olmadan tutmak işkence ve kötü muameledir. Bunu biz tek başımıza demiyoruz. Bunu aynı zamanda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 18 Mart 2014 tarihinde Öcalan Türkiye kararıyla açık açık ifade etmiştir. Ne demiştir? Şunu demiştir -Öcalan için bunu ifade etmiştir- özellikle umut hakkı için: "Siz bir kişiyi yirmi beş yıl hapsedemezsiniz. Yirmi beş yılın sonunda şartlı salıverme için koşulları oluşturmak zorundasınız." diyor. Bunu kime

diyor? Türkiye Büyük Millet Meclisine yani yasama organına söylüyor. Peki, bizim ne yapmamız gerekiyor? O zaman bizim buna dair düzenlemeyi tam da bu Komisyonunda yapmamız gerekiyor, tam da halkın iradesinin tecelli ettiği burada yapmamız gerekiyor. Derhâl, bir an önce bizim buna dair, umut hakkına dair yasa değişikliğini Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ifade ettiği şekliyle ortaya koymamız gerekiyor; hiç zor değil. İnfaz Kanunu'nda yapacağımız değişiklikle pek tabii ki bunu yerine getirebiliriz. Hem Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararını yerine getirmiş oluruz hem de halkın bu anlamdaki beklentisini ortaya koymuş oluruz. Hiç vakit kaybetmemize gerek yok çünkü artık toplum buna hazır ve toplum bunu bekliyor.

Şimdi, bunu şu an Adalet Komisyonunda olduğumuz için hukuki zeminde ifade ettik. Bir de bunun toplumsal ve siyasi boyutu da var, bunu ortaya koymak gerekiyor. Yıllardır süren çatışmalı süreci bir an önce sonlandırmamız gerekiyor. Bunun için de yasal ve demokratik adımların atılması gerekiyor. Bir an önce de İmralı'yla görüşmelerin başlatılıp hem umut hakkı kapsamında hem de demokratik zeminde kanunlarla düzenlenen noktaya çekmemiz gerekiyor. Bunun için biz DEM PARTİ olarak daha önce hazır olduğumuzu ifade etmiştik. Şu an Adalet Komisyonunda olduğumuz için umut hakkıyla ilgili yapılacak her türlü düzenlemede hazır olduğumuzu, hafızamızın olduğunu, on yıldır bunun üzerine yoğun çalışmalarımızın olduğunu ifade etmek gerekiyor.

Şimdi, bir diğer sorun ise az önce Akademinin serüvenini anlattığımız için ifade etmek istiyorum bunu, geldiği noktayı da tartışmak gerekiyor; çok üzülerek söylüyorum. Daha önce Van Barosunda avukatlık yapıyordum ve ben Van'da yaşarken AKP'nin il başkanı, ilçe başkanı, yöneticisi meslektaşlarımız vardı. Elbette ki olabilir, sonuçta avukatlık mesleği siyasi faaliyet yapmaya engel bir faaliyet değil fakat sonrasında AKP'nin yönetiminde olan meslektaşım benim karşımda hâkim olarak durursa eğer ben onun bağımsızlığından ve tarafsızlığından şüphe duyarım; aynı şey benim için de geçerli. Şu an benim DEM Partinin bir milletvekili olduğumu veya DEM Partinin il, ilçe yöneticisi olduğumu düşünün. Daha sonrasında benim Urfa'nın Suruç ilçesinde bir savcı olduğumu düşünün. Bu, kabul edilebilir bir şey değil. Bu, yargı bağımsızlığını zedeler. Ben bile taraflı olurum, çok net taraflı olurum çünkü geldiğim bir gelenek var, bağlı olduğum bir yer var. Bunun derhâl değiştirilmesi gerekiyor ve bunun Akademide yapılması gerekiyor, tam da yeri orası çünkü gitgide yirmi yıllık serüvende bu noktaya gelebildik. Yani, o demokratik adımlardan geldiğimiz nokta maalesef ki siyasetin tamamen yargının içerisine sinmiş olması.

Şimdi, bir diğer örneği nedir bunun? Kayyum atamaları ve bizim partimizin en çok maruz kaldığı, artık bizim partimizi de aşan, diğer partilere de sirayet eden noktaları. Şimdi, yargı bağımsız olmuş olsaydı gerçekten de Türkiye'de siyaset yargıya müdahale etmiş olmasaydı böylesi sonuçlar olabilir miydi? Şimdi, Adalet Bakanının açıklamalarına bakıyoruz. Yani çok üzülerek söylüyorum -gerçi Adalet Bakanı burada değil, üzerinden söylemek istemiyorum ama- yani bir Bakanın, bir hukuk insanının ortaya koyabileceği söylemler değil bunlar. Yani yargının bağımsızlığından bahsetmek gerekirken, buna müdahalenin aslında ortaya konması gerekirken kanunilikten bahsediyor. Ya, bu ülkede ne kanunilik kalmış, ne hukukilik. Hukuk felsefesine dair hiçbir yok, tartışmıyorum bile o kısmı. O yüzden bir an önce buna dair somut adımların atılması gerekiyor.

Şimdi, biz ne öneriyoruz? Yani bu serüvende, bu yirmi yıllık geriye gidişte biz DEM PARTİ olarak ne öneriyoruz? Kısmen de olsa 2003 sürecinde demokratik olan ve AB uyum sürecinde demokratik bir şekilde ortaya konan Akademiyi öneriyoruz. Nedir bu? Sayın Akademi Başkanı da burada, sizin atamanızı meşru görmüyoruz biz çünkü sizi atayan kurum bize göre meşru bir kurum olmuyor. Kim seçsin mesela Akademi Başkanını? Yargıtay, Danıştay, bunların tamamından oluşan bir kurul seçsin. Ha, diyeceğiz ki şu an o kurulları kim seçiyor? O da atama, şimdi oradan da tutamıyoruz. O yüzden hem oradan değiştirip hem de özerk, bağımsız bir hâle gelmesi gerekiyor. Böylesi bir durumda, yani özerk ve bağımsız hâle gelmesi durumunda ben mesela burada çıkıp bir Komisyon üyesi olarak "Ben sizi meşru görmüyorum." deme haddine sahip olamam çünkü meşrudur, seçilmiştir ama maalesef atanmış olmak bunu meşru hâle getirmez. Yine, yürütme erkinin yani Adalet Bakanlığına bağlı olan kurullar tarafından kurullara, kurumlara seçilen kişiler bağımsız olamaz, işte, az önce bahsetmiş olduğum cezaevlerindeki durumu, umut hakkına ilişkin durumu ve hukuki olarak kayyumlara ilişkin durumları ortaya koyan siyasetin ve mevcut durumun tamamını ortaya koyan bir kısımda olur. O yüzden, bizim önerimiz bu yöndedir. Umuyoruz ki, her ne kadar usul olarak aslında yıllardır bizim söylediğimiz kısmı değiştirip şu an tek bir kanun teklifiyle geldiyse en esasa ilişkin ifade ettiğimiz kısımları da bir an önce dikkate alıp bu yönlü tekliflerle gelmenizi diliyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Teşekkür ediyorum Sayın Kunt.

Başka söz almak isteyen milletvekilimiz var mıydı, Komisyon üyesi olan veya olmayan? Yok.

O zaman teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ KANUNU TEKLİFİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, Türkiye Adalet Akademisinin kuruluş ve görevleriyle ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Kanun; Türkiye Adalet Akademisinin kuruluşu, organları, görevleri ve personeli ile Akademi tarafından yapılan eğitim ve öğretim faaliyetlerini kapsar.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Madde üzerinde söz almak isteyen?

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Var.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Alp, buyurun.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Görüşülmekte olan kanun teklifinin de hayırlı olmasını diliyorum. Komisyonumuza gelen bürokratlarımız da hoş gelmişler, onlara da hoş gelmişsiniz diyorum.

Sayın Başkanım, bugün asgari ücret açıklandı, herhâlde toplumun büyük kesimlerini tatmin etmeyen bir oranda bir asgari ücret açıklandı fakat acaba asgari bir adaleti sağlayabiliyor muyuz? Yani Adalet Komisyonunda konuşuyoruz, bir hatırlatma yapacağım, bir söz vardı “Bunların İslam’la falan alakası yok, bunların yeri cehennemlik.” Kim demişti bu sözü? Bu sözü Sayın Cumhurbaşkanı söyledi, 2016 yılında söyledi. Neye istinaden söyledi? 2016 yılında Atatürk Havaalanı’nda 45 vatandaşımızın hayatını kaybettiği, 236 vatandaşımızın yaralandığı bir saldırı yaşanmıştı. IŞİD’li teröristler tarafından bizim havaalanımıza bir saldırı yapıldı. Bu sanıklar yerel mahkemede 46 kere müebbet hapis cezası almıştı. Yargıtay 3. Ceza Dairesi 12 Aralık günü bu sanıklara verilen cezayı bozdu ve sanıkların da tahliyesine karar verdi. Yargılama sırasında anlaşılmıştı ki bu saldırıyı yapanlar Suriye’nin Rakka kentinden gelmişlerdi. 12 Aralık günü MİT Başkanımız Suriye’ye gitmişti, tam da bu kararın verildiği gün. Emevi Camisi’nde namazını kıldı, Allah kabul etsin fakat aynı gün anlaşıyor ki eli boş gitmemiş, siyasallaşmış yargının bir kararını da kendisiyle beraber götürmüş ve IŞİD’li teröristlerin tahliye kararı da her ne hikmetse aynı güne denk gelmiş. Biz şimdi Adalet Akademisiyle ilgili bir kanun teklifi görüşüyoruz. Bu Akademide hâkim ve savcıların iyi şekilde yetişeceğini, bu amaca hizmet etmelerini ve adalet dağıtacaklarını umuyoruz çünkü kanun teklifinin 1’nci maddesi kapsam ve amacı düzenliyor. Ben de bu nedenle 1’inci maddede bu konuyu dile getirmek istedim. Buradan yetişecek hâkimlerin adalet dağıtacağını umuyoruz. Akademinin Yargıtay 3. Ceza Dairesi hâkimleri gibi hâkimler yetiştirmemesini talep ediyoruz, bekliyoruz. Bu Yargıtay 3. Ceza Dairesi, biliyorsunuz, kısa zaman önce de Anayasa Mahkemesi kararına uyulmamasına dair bir kararı veren Yargıtay dairesidir. Yargının siyasallaşması örneğini Komisyonun sayın üyelerinin bu vesileyle dikkatine sunmak istedim. Umarım, Cumhuriyet Halk Partisinin bu notları hukuk tarihinde de yerini alacaktır, Parlamento tarihinde de yerini alacaktır.

Saygılar arz ediyorum efendim.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Çok teşekkür ediyorum Sayın Alp.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

- a) Akademi: Türkiye Adalet Akademisini,
 - b) Bakan: Adalet Bakanını,
 - c) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,
 - ç) Başkan: Türkiye Adalet Akademisi Başkanını,
 - d) Başkanlık: Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığını,
 - e) Eğitim Kurulu: Türkiye Adalet Akademisi Eğitim Kurulunu,
- ifade eder.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Alp, buyurun.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, Komisyon toplantısına katılan bürokratların listesine baktım, Barolar Birliği temsilcisi var, Adalet Bakanlığı, Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Adalet Akademisi Başkan ve üyeleri, YÖK, Danıştay, Hazine Bakanlığı üyeleri burada, temsilcileri burada; Adalet Komisyonumuzun kıymetli milletvekillerinin hepsi görevinin başında. Tam da burada konuşulması gereken bir konu var çünkü okuyacak yeri, söyleyecek sözü olanların dikkatine sunulmak üzere bir mektup gelmiş, cezaevinden gelmiş herhâlde en doğru yeri de buradır. Avukat Dilek Ekmekçi Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevinden bir mektup yazıp “Tüm meslektaşlarımın, baroların, hukukun üstünlüğünü savunan siyasetçilerin, siyasi partilerin, kadın örgütleri başta olmak üzere, hak savunucusu STK’lerin, gazetelerin ve duyarlı herkesin desteğini beklerim.” demiş. Bu konuyu Adalet Komisyonumuzun bilmesi, konuşması, tartışması gerekiyor. Kim bu Dilek Ekmekçi? Mesela, Adalet Bakanlığı temsilcilerimize, Sayın Genel Müdüre soralım: Şu anda cezaevlerimizde açlık grevi var mı?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ÖKMEN - Şu an elimizde bilgi yok, ilgili birime sorup hemen öğrenelim.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Peki.

Benim bilgime göre Avukat Dilek Ekmekçi otuz yedi gündür açlık grevindedir. Kim bu Dilek Ekmekçi? Hepimizin meslektaşı -buradaki Komisyon üyelerinin hepsi avukat- ceza hukukçusu, daha bebekken yetiştirme yurduna bırakılmış, sonra da evlatlık verilmiş. Yani, sakın, terör suçundan falan cezaevinde olduğunu düşünmeyin, hemen ön yargılı dinlemeyin. Ailesini araştırmış Dilek Ekmekçi, ailesini araştırırken ablasının da yetiştirme yurdunda olduğunu ve fuhşa sürüklendiğini öğrenmiş ve devletin himayesi, koruması altında olan, yetiştirme yurdundaki kız çocuklarının bazı üst düzey bürokratların da dâhil olduğu bir kirli ilişkiler ağında fuhşa teşvik edildiklerini iddia etmeye başlamış gözlemleri neticesinde; böyle bir mücadele başlamış, kendi deyimiyle arı kovanına çomak sokmuş, hakkında çok sayıda şikâyet yapılmış. Dilek Ekmekçi tutuklanmış, haftalarca akıl hastanesine bile yatırmışlar avukat meslektaşımızı, sonra bir ara tahliye edilmiş, itiraz üzerine tekrar tutuklanmış ve 1 Eylülünden beri tutuklu, otuz yedi gündür de açlık grevinde. Bu Dilek Ekmekçi hakkında üst düzey bürokratların ve hatta bazı milletvekillerinin bile şikayeti olduğu söyleniyor; bu, bir zulümdür. Adalet Komisyonumuzun,

milletvekillerimizin, bütün sivil toplum örgütlerinin dikkatine sunuyoruz. Bizim ciddi endişemiz vardır, Avukat Dilek Ekmekçi'nin cezaevinde açlık grevinde olup olmadığına dair Adalet Bakanlığı yetkililerinden bilgi talep ediyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Teşekkür ediyorum Sayın Alp.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Organlar ve Görevler

Kuruluş

MADDE 3- (1) Bu Kanunda belirlenen görevleri yerine getirmek üzere kamu tüzel kişiliğini haiz, bilimsel, idari ve mali özerkliği olan, özel bütçeli, Bakanlıkla ilgili ve merkezi Ankara'da bulunan Türkiye Adalet Akademisi kurulmuştur.

(2) Akademi, Başkanlık ve Eğitim Kurulundan oluşur.

(3) Akademi, uzmanlık esasına göre eğitim, öğretim, araştırma ve uygulama birimleri oluşturulabilir.

(4) Akademinin eğitim ve öğretim faaliyetlerinin daha etkin ve verimli şekilde yerine getirilmesi amacıyla. Başkanın teklifi ve Bakanın kararıyla Akademi eğitim merkezleri kurulabilir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas no.lu Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Onur Düşünmez

Şanlıurfa

Hakkâri

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde içeriği yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığını ortadan kaldırdığından teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

Akademinin görevleri

MADDE 4- (1) Akademinin görevleri şunlardır:

a) Hâkim ve savcı yardımcılarını ile hâkim ve savcılara yönelik eğitim planlarını hazırlamak, yayımlamak ve uygulamak.

b) Talepleri hâlinde noterler ve avukatlar ile eğitim ve öğretim hizmetlerinden faydalanması uygun görülen diğer kişilere yönelik eğitim programları hazırlamak ve uygulamak.

c) Hukuk ve adalet alanında; araştırma ve bilimsel çalışmalar yapmak, ihtiyaçları tespit etmek, uluslararası gelişmeleri takip etmek, proje geliştirmek ve uygulamak.

ç) Hukuk ve adalet alanını ilgilendiren konularda uzmanlık ve sertifika programları ile kurs, seminer, sempozyum, konferans ve benzeri etkinlikleri düzenlemek, bilgi bankası ve kütüphane kurmak, yayımlar yapmak.

d) Eğitim ve öğretim faaliyetleriyle ilgili strateji ve hedefleri belirlemek.

e) Görev alanına giren konularda yurt içinde ve yurt dışında bulunan kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak.

f) Hâkim ve savcı yardımcılarını ile hâkim ve savcılarının lisansüstü ve yabancı dil eğitim ve öğretimlerini desteklemek amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak.

g) Hukuk ve adalet alanını ilgilendiren eğitim ve öğretim faaliyetleri hakkında ilgili kurum ve kuruluşlara görüş bildirmek.

ğ) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Buyurun Sayın Alp.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkanım, değerli üyeler; Nimet Tanrıkulu ismini duyduunuz mu bilmiyorum. Ben de kendisini tutuklandığı için bir süredir takip etmeye başladım ve hakkında bir bilgilendirme yapmak istiyorum.

Nimet Tanrıkulu, İnsan Hakları Derneğinin kurucularından birisi, aslında uzun yıllardır hak savunucusu ve çok uzun yıllardır davalara, soruşturmalara çeşitli defalar da maruz kalmış. 12 Eylülde tanışmış ilk işkencesiyle, üniversite öğrencisiyken tutuklandığında Metris Cezaevine gittiği zaman Sayın Başkanım, ayaklarından dolayı yürüyemez hâldeymiş işkenceden, kolunu da kullanamıyormuş Filistin askısında çok uzun saatler kaldığı için, saçları da kökünden koparılmış 12 Eylülde işkencede, dişleri kırılmış ve ilk celsede 12 Eylülde tahliye edilmiş. Bütün bu işkencelerden sonra 12 Eylül yargılaması, askerî yargılamalarda bile ilk celsede tahliye edilmiş. Nimet Tanrıkulu, tabii, mücadelesine devam etmiş, İnsan Hakları Derneğini kurmuş, feminist bir mücadeleye ömrünü adanmış, gözaltındaki kayıplarla mücadele etmiş, faili meçhullerle mücadele etmiş, Cumartesi Anneleriyle beraber 90'lı yıllardan itibaren sokaklardaymış; barış girişiminin kurucuları, 78'liler girişiminin kurucuları. Birçoğunuz yabancı, sol kamuoyundan geliyor, insan hakları mücadelesinden geliyor, bir çoğunuz için

yabancı. Şimdi tutuklu ve hakkında bir acil eylem planı başlatılmış, bütün dünya başlatmış biliyor musunuz? Evet, partilerimizin buradaki olandan, belki Hükümet partisinin haberi yok ama bütün dünya Nimet Tanrıkulu için acil eylem planı başlatmış, hatta Uluslararası Af Örgütü bile çağrıda bulunuyor 30 Kasımdan beri tutuklu olduğu için. Çok ilginç bir gerekçeyle tutuklanmış, 2013-2014 yıllarında süren barış süreci sırasında sivil toplum etkinliklerine katılmış olması tutuklama gerekçesi gösterilmiş. Hani bugün çağrıda bulunuyorsunuz ya, Kürt sorununun çözümü için yeniden bir barış süreci başlatması umudu yaratan çağrılarda bulunuyorsunuz ya, on yıl önce sizin çağrılarınızla harekete geçen sivil toplum örgütü mensuplarını bugün tutuklamak zorunda mıydınız?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Yani, şimdi, Komisyona yönelik “Tutuklamak zorunda mıydınız?” diye...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Evet, Komisyona yönelik olduğunu niye söyleyeyim?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Dosyayı bilmeden, gerekçeyi okumadan cezaevinde tutuklu...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Tamam, gerekçesini söyleyeyim mi? Bu, bizim için bir kaygı yaratıyor.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Böyle bir şey mi var ya! Böyle bir müzakere yöntemi var mı Başkanım?

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Var, anlatıyorum gerekçesini.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Arslan, söz istiyor musunuz, vereyim mi söz?

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Söz isterseniz siz de söylersiniz. Ben gerekçesini anlatayım mı, bunu niye burada söylediğimi?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - CHP’den mi istifa ettiniz Sayın Vekilim?

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Ne demek ya parti mi değiştirdin? CHP hak savunucusu bir parti değil mi ya! Bu ne biçim iş ya! “Parti mi değiştirdin?” ne demek ya! Cumhuriyet Halk Partisi insan hakları savunur, temel hakları da savunur.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Alp, devam edelim.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Siz mi parti değiştirdiniz? Ne zaman siz parti değiştirdiniz ki, kendi yarattığınız barış sürecindeki sizin söylediklerinize inanan insanları tutuklamaya başlamışsınız. Siz parti mi değiştirdiniz? Hangi parti adına konuşuyorsunuz şu anda? 2012-2014’teki barış sürecini siz yürüttünüz.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Alp, devam edelim.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sizin yürüttüğünüz barış sürecine katılan insanları tutuklamaya başlamışsınız; ben de bunu savunuyorum. Siz bu sefer gelmişsiniz, diyorsunuz ki: “Niye hak savunucularını savunuyorsun?” Tabii ki hak savunucularını savunacağım.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Alp, devam edelim.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Bunların Komisyonla hiçbir alakası yok.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Komisyonla alakasını söyleyeyim: Şu anda Adalet Komisyonu ne görüşüyor? Adalet Akademisini, hâkim ve savcı... Bunu da tutuklayan bir hâkim ve savcıdır. Bu Akademiden yetişen bir hâkim ve savcıdır. O Akademide yetişen hâkim ve savcılar nasıl yetiştirdiğini sorguluyorum ben, Adalet Komisyonu üyesi olarak sorguluyorum, benim hakkımdır; sen bana oradan müdahale edemezsin. Adalet Akademisinde yetişen hâkimin yaptı işte, buyur! Bak, dünya çağrıda bulunuyor, diyor ki: “Kardeşim, siz bunu...”

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Şu anda Komisyonla görüştüğümüz kanun teklifinin bununla bir alakası yok.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkanım, müdahaleye son verin, böyle olmaz.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Buyurun Sayın Vekilim, devam edelim.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Devam ediyorum.

Bakın, bu insan hakları savunucularını bu dönemde tutuklamamak gerekir, bunu savunmamak gerekir. Bir barış iklimini yaratmak istiyoruz, bu yönde çağrılar var, Komisyonumuza yönelik çağrılar var, bu iklimin yaratılmasını sabote etmemek gerekir, bir barış dilini de kullanmak gerekir. Sayın Başkanım, yarın bir gün sizin önünüze de gelecek.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Sayın Vekilim, mahkemelerin verdiği kararların hesabını niye Adalet Komisyonuna söylüyorsunuz?

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - İşte ne kadar yanlış anlıyorsunuz beyefendi. Ben Adalet Komisyonu üyesi olarak mahkemelerin verdiği hak ihlali kararlarına karşı sizin dikkatinizi çekiyorum ve anlıyorum ki bütün dünyanın, Uluslararası Af Örgütünün dahi devreye girdiği bir şeyde bakın, Adalet Komisyonu üyesi olarak sizin haberiniz yok. Beyefendi, ben bunu size anlatıyorum. Niye anlatıyorum biliyor musunuz?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Bizim mahkemeye müdahale etme yetkimiz yok.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Haberiniz olsun diye, sizi ilgilendirdiği için, Komisyonu ilgilendirdiği için, Türkiye Büyük Millet Meclisini ilgilendirdiği için, bütün dünyanın çağrısına günün birinde cevap vermek isteyeceğiniz için. Sizin haberiniz bile yokmuş anlaşıyor ki!

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Evet, devam edelim.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Dünyanın da haberi olmasın istiyorsunuz.

Ciddi kaygımız var, Nimet Tanrıkulu’nun insan hakları çalışması nedeniyle art niyetli soruşturulduğuna dair ciddi kaygımız var; bu kaygıyı dile getiriyoruz. AK PARTİ yetkilileri sık sık insan haklarını savunan kişileri susturmak için terörle mücadele soruşturmalarını da kötüye kullanmaktadır ve Tanrıkulu da geçmişte en az iki kez bu art niyetli soruşturmalarla karşı karşıya kalmıştır, bugün de karşı karşıyadır. Tüm hukuk dünyasına da bu vesileyle çağrıda bulunuyoruz. Tanrıkulu’nun uluslararası alanda tanınmış bir suç işlediğini kanıtlayacak gizli

olmayan materyallere dayalı bir iddianameyi ya ivedilikle sursunlar ya da Nimet Tanrıkulu'nun derhâl serbest bırakılmasını talep etmeye çağırıyoruz duyarlı kamuoyunu.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Peki, teşekkür ediyoruz.

Sayın Bülül, buyurun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkanım yani Adalet Komisyonu üyeleri olarak, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak bizler insan hakları ihlallerinde bir sosyal demokrat parti grubu olarak o ihlal edilen hakkın kimin siyasi görüşüne uygun olup olmaması konusunda bir tartışmaya girmiyoruz. Hangi siyasi fikre sahip olursa olsun insan hakları ihlalleri karşısında hukuk devletini savunan bir sosyal demokrat partiyiz. O nedenle, İnan Vekilimizin açıklamalarına yönelik "Başka partiye mi geçtiniz?" söylemini kabullenmek mümkün değil. Mustafa Bey'in bu konudaki düşüncesinin içselleştirilmiş bir düşünce olmadığını düşünüyorum. O nedenle, Cumhuriyet Halk Partisi sosyal demokrat, insan haklarına saygılı, kişinin siyasi görüşleri ne olursa olsun herkesin insan haklarına sahip olması gerektiğini...

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Bülül, Sayın Arslan konuşmasında sadece konuyla ilgili yani Komisyonun gündemiyle ilgili konuşmaya davet etti.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkanım, bakınız, insan haklarını savunmak bir partinin tekelinde değildir. İnsan haklarını savunmak sosyal demokrat bir partinin her zaman savunması gereken bir şeydir; kimliği, kişiliği... Kimlik siyasetiyle bizim işimiz yoktur; bu, bir.

İkincisi: Biz burada Adalet Komisyonu üyeleri. Gerekçeye baktım, gerekçede insan hakları ve hukuk devletinden bahsediliyor. Yani bu Adalet Akademisi kanun teklifinde de insan haklarından ve hukuk devletinden bahsediyor. Tabii ki biz Cumhuriyet Halk Partisi Adalet Komisyonu üyeleri olarak insan hakları ihlallerini buraya getireceğiz, burada tartışacağız, burada konuşacağız; bu nedenle, bu konunun böyle düşünülmesi gerektiğini düşünüyorum.

Biraz sonra önergemiz okunacak. Önergemizin bir özelliği var. Bu 4'üncü maddede Türkiye Adalet Akademisinin görevleri düzenleniyor. Bu görevlerinde, (b) bendinde talepleri hâlinde noterler ve avukatlar ile eğitim ve öğretim hizmetlerinden faydalanması uygun görülen diğer kişilere yönelik eğitim programları hazırlamak ve uygulamak görevi verilmektedir. Burada "noterler ve avukatlar ile eğitim ve öğretim hizmetlerinden faydalanması uygun görülen diğer kişilere" ibaresi var. Bu "diğer kişilere" ibaresi hukuki belirlilik açısından, kanunların açık ve anlaşılabilir nitelikte olması açısından uygun bir ifade değil. Bu nedenle hukuki belirlilik taşımadığı gibi bu açıklamanın, kapsamı ve öznesi de belirli olmayan bu düzenlemenin "ile eğitim ve öğretim hizmetlerinden faydalanması uygun görülen diğer kişilere" ibaresinin kanun metninden çıkarılmasını talep ediyoruz; hukuki belirlilik ve kanunilik açısından bu çok önemli diyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Teşekkür ediyorum.

Bu konuda Sayın Alparslan açıklama yapmak ister misiniz ya da Adalet Akademisi Başkanımız "diğer kişilere yönelik eğitim programları hazırlamak ve uygulamak" ibaresinin yer aldığı (b) bendiyle ilgili belki açıklama yapmak ister.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - "Diğer" kim Başkanım?

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Gerçi öncesinde "eğitim ve öğretim hizmetlerinden faydalanması uygun görülen diğer kişilere yönelik..."

Buyurun.

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - Bu madde biraz, aslında, bizim eğitim verdiğimiz kişileri düzenleyen bir madde hâkim ve savcılar dışındaki. Burada, tabii, avukatlar ve noterler daha bilinen kişiler olduğu için onları isimle zikrettik, diğerlerini de genel bir çerçevede yazdık. Bu kapsama giren çok fazla meslektaşlar var, uzmanlar var, hukuk profesyonelleri var; mesela, hukuk sınıfı askerî subaylar var. Bu hukukçu subaylar mesleğe başlamadan önce Adalet Akademisinde on beş günlük bir meslek içi eğitim programına tabi tutuluyor.

Yine, Kamu Denetçiliği Kurumunun, ombudsmanlığın uzmanlarına yönelik, TİHEK'in uzmanlarına yönelik... Yani talep geldiği zaman diğer birimlere, avukat ya da hukuk sınıfında olan başka meslektaşlarımıza da eğitim düzenliyoruz; bu madde bunun için. Bu maddede sayma yöntemini kullansaydık çok fazla saymamız lazımdı. Orada istisna olacak kişiler sonradan eğitim talep ettiğinde onu verme şansımız olmayabilirdi; onun için böyle genel bir çerçeve belirledik.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Yani hâkim ve savcı yardımcıları, avukatlar, noterler; bunlar zaten kanunen sayılmış ama diğer kişiler de -sizin dediğiniz gibi örneklemelerle- hukukla ilgili başka olanlar olduğu için... Burada var zaten "eğitim ve öğretim hizmetlerinden faydalanması uygun görülen" diye o "diğer"in önünde var.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Biz önergemizin gene de okunmasını istiyoruz.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Tamam.

Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas numaralı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (b) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"b) Talepleri halinde noterler ve avukatlara yönelik eğitim programları hazırlamak ve uygulamak."

Süleyman Bülbül
Aydın

İsmail Atakan Ünver
Karaman

İnan Akgün Alp
Kars
Turan Taşkın Özer
İstanbul

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Söz konusu düzenleme muğlak ifadeler içerdiğinden Anayasa'nın 2'nci maddesiyle güvence altına alınan hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi okutuyorum:

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Akademi Teşkilatı

Başkanlık

MADDE 5- (1) Başkanlık; Başkan ve daire başkanlığı şeklinde teşkilatlanan hizmet birimleri ile Hukuk Araştırmaları Merkezinden oluşur. Daire başkanlıklarının sayısı dördü geçemez. Akademide yeteri kadar tetkik hâkimi ve idari personel bulunur.

(2) Başkanlığın görevleri şunlardır:

- Eğitim müfredatını, yıllık eğitim ve stratejik plan taslakları ile yıllık faaliyet raporunu hazırlamak.
- Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin etkin, verimli ve yeknesak şekilde yürütülmesine ilişkin standartların belirlenmesi için Eğitim Kuruluna önerilerde bulunmak, eğitim materyallerini hazırlamak.
- Akademide bu Kanun kapsamında görev yapanların atama, nakil, görevlendirme, özlük ve benzeri işlemlerini yürütmek.
- Akademinin ihtiyacı olan her türlü satın alma, kiralama, bakım, onarım, yapım, büro, sekretarya, arşiv, sağlık, sosyal ve benzeri hizmetleri yürütmek.
- Mevzuatla Akademiye verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(3) Akademinin görev alanı kapsamında, kamu veya özel kurum ve kuruluş temsilcileri ile uzman kişilerin katılımıyla çalışma grupları veya eğitim komisyonları kurulabilir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Madde üzerinde söz almak isteyen?

Sayın Ünver, buyurun.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle, önergemizde de olduğu gibi, maddenin (1)'inci fıkrasındaki “yeteri kadar tetkik hâkimi ve idari personel bulunur” ibaresindeki “yeteri kadar” ifadesinin hukuki belirlilik açısından doğru olmadığını düşünüyoruz. Bu nedenle, burada tetkik hâkimi sayısının da yeteri kadar... Neye göre yeteri kadar? 3 mü, 5 mi, 300 mü, 500 mü? Burada bir belirlemenin hem hâkim güvencesi açısından hem de hukuki belirlilik açısından uygun olacağını düşünüyorum.

Fıkranın (d) bendinde de mevzuatla akademiye verilen diğer görevleri yerine getirme görevi verilmiştir. Bu bent kapsamında “mevzuat” ibaresi Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini de kapsamaktadır. Dolayısıyla, buradaki ibarenin açık bir biçimde yazılması gerektiğini düşünüyoruz.

Ayrıca, yine, maddenin 2'nci fıkrasında bir redaksiyon ihtiyacı olduğunu ifade etmek istiyorum Sayın Başkanım. 2'nci maddenin (a) bendinde eğitim müfredatını, yıllık eğitim ve stratejik plan taslakları ile yıllık faaliyet raporunu hazırlamak görevi Başkanlığa verilmiş. Buradan bu maddeyi okuduğunuz zaman, “Eğitim müfredatını Başkanlık hazırlar.” anlamı çıkıyor. Sonra, Eğitim Kurulunun görevlerine geldiğimiz zaman, aslında burada Başkanının hazırladığı eğitim müfredatı değil, eğitim müfredat taslağı olduğu sonucu çıkıyor. (4)'üncü fıkranın (a) bendinde taslakların Eğitim Kurulu tarafından onaylanacağı ifade ediliyor. Dolayısıyla, 5'inci maddenin (2)'nci fıkrasının (a) bendindeki “müfredatını” ifadesindeki “-nı” ekinin orada amacı karşılamadığını ifade etmek istiyorum. Yani bu 5'inci maddenin (2)'nci fıkrasının (a) bendi ile 7'nci maddenin (4)'üncü fıkrasının (a) bendinin bir daha gözden geçirilmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Yine, (2)'nci fıkranın (ç) bendinde de akademinin ihtiyacı olan her türlü satın alma, kiralama, bakım, onarım, yapım, büro, sekretarya, arşiv, sağlık, sosyal ve benzeri hizmetleri yürütmek Başkanlığın görevleri arasında sayılmış. Burada da redaksiyon ihtiyacı var. Kimisi bunların iş, kimisi hizmet yani hepsini, iş ve hizmetleri bir araya getirmişiz, tek bent hâlinde yazmışız. Burada da bir redaksiyon yapılmalı diye düşünüyorum, bunu komisyonumuzun dikkatine sunuyorum.

Ayrıca, bir sonraki maddede söz almayacağım için şunu söyleyeyim: Akademi Başkanının atanmasıyla ilgili de bir problem var taslakta. Şimdi, Akademi Başkanı neye göre atanacak? “CBK 3'e göre atanacak.” diyeceksiniz herhâlde, değil mi? CBK 3'e göre, atayacaksınız. CBK 3'te Akademi Başkanının niteliği ne? 657 sayılı Kanun'un 48'inci maddesinde sayılan genel şartları taşımak, en az dört yıllık yükseköğretim öğrenim mezunu olmak, kamuda ve/veya sosyal güvenlik kurumlarına tabi olmak kaydıyla, uluslararası kuruluşlar ile özel sektörde veya serbest olarak en az beş yıl çalışmış olmak. Hâkim olmayabilir, savcı olmayabilir, hukukçu olmayabilir, vaktiyle TÜBİTAK'ın başına getirilen bir hayvanat bahçesi müdürü gibi herhangi bir kimse olabilir. Yani madem Anayasa Mahkemesi kararına dayalı olarak bu

düzenlemeyi yapıyoruz, nasıl başkan yardımcılar, daire başkanları, Eğitim Kurulu gibi bunların niteliklerini saydıysak Başkanın niteliklerini de bence bu kanun teklifinde saymalıyız.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Başkan yardımcılıkları yok.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Daire başkanları diyelim.

Yani Başkanın niteliklerini de bu kanun teklifinde sayarak hem Anayasa Mahkemesinin kararının gereği olur hem de doğru iş yapmış oluruz yasama açısından diyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Buyurun Sayın Özbudun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Akademi temsilcisi bürokrat arkadaşımıza sormak istiyorum: Ben yanlış fark etmediysem eğer -hızlıca okuduğum çünkü- 34 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde "Danışma Kurulu" olarak geçen ifadeler burada "Eğitim" olarak geçiyor; bu deyim farkının gerekçesi ne acaba?

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Alparslan, buyurun.

MURAT ALPARSLAN (Ankara) - "Yeteri kadar tetkik hâkimi" diye ifade edilen kısımda ilgili personelin sayısı ekli cetveldeki öngörülen kadro sayısının sınırlı fakat şu an itibarıyla kanunun detayında sayı sınırlaması yapmanın da gelişen ve değişen gündeme göre doğru olmadığı kanaatiyle ekli cetvelle belirlenecek kadro karşılığı yapılacaktır.

Onun haricinde, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle atanacak olması... Anayasa'nın 104'üncü maddesindeki üst düzey kamu yöneticilerinin atanmasına dönük Anayasa'nın amir hükmü olduğu sebebiyle kanunda da buna uygun bir düzenleme yapılmış durumda, bu şekilde kanun metnini yazmış olduk Sayın Başkanım.

Taslaklarla ilgili Başkanlığın görevlerinde... Devamındaki "taslaklar" ifadesi eğitim müfredatını da kapsayacak şekilde taslağı ifade ettiği için, oradaki problemin çözüleceği ve redaksiyona gerek olmadan o taslakların eğitim müfredatını da kapsayacak şekilde olduğunun bilinmesini arzu ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Başkan.

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - Sayın Başkanım, Danışma Kurulunu niye Eğitim Kuruluna çevirdik? Efendim, bununla ilgili, Avrupa Birliği ilerleme raporlarında ve GRECO gibi bazı uluslararası raporlarda Adalet Akademisinin Danışma Kurulunun eğitim programları üzerinde, akademinin yönetilmesi üzerinde icrai bir yetkisinin olmadığı noktasında eleştiriler vardı. Biz bu eleştirileri gidermek için burada akademinin yönetimine dair söz söyleyen bir kurul oluşturduk. Yani eğitim müfredatını belirlemek ve devamında taslakları hazırlamak, yıllık planları onaylamak noktasında Başkanlık tarafından hazırlanan taslaklara son sözü söyleyecek merci olarak icrai yetkileri olan bir eğitim kuruluna çevirdik. Sayın Başkanım, girişte de sorular olmuştu bizim eğitim müfredatıyla ilgili. Adalet Akademisinin eğitim müfredatı internet sitesinde şeffaf bir şekilde var, herkes bunu görebilir. Bizim hoca havuzumuz da internet sitesinde var. 480 civarında başvurusu olan, eğitici başvuru ekranından başvuru alan hoca havuzumuz var.

Mesela, bizim eğitim müfredatının bileşenlerinden bir tanesi, gerçekten tespit ettiğimiz eksikliklerden biri de şuydu: Özellikle hâkim, savcılar kişisel gelişimlerine yönelik davranışlarına yönelik burada sayın milletvekillerinin dile getirdiği şikâyetler bize geliyordu ve biz bu reformu 11 tane akademisyen hocanın çalışmasıyla yaptık, bu müfredat reformunu, orada belirlenen çerçevede bu dersleri oluşturduk. Şimdi, mesela biz protokol ve görgü kuralları, yargı etiği... Kıymetli hocam "Yargı etiğiyle ilgili ne anlatılıyor mesela?" dedi. Biz yargı etiği dersinin alt kavramı, Bangalor yargı etiği, Budapeşte Savcılar İçin Etik İlkeleri, Yargıtay tarafından hazırlanan Türk Yargı Etiği Bildirgesi ve Hâkimler ve Savcılar Kurulunun kabul ettiği çerçevede de etik ile ilgili dersleri veriyoruz. Yine, mesleki iletişim, mesleki yaşam ve kişisel gelişim gibi davranışlara yönelik derslerimiz var. Yine, avukatlarla olan ilişkileri düzenleyen ve avukatlar tarafından anlatılan avukatlık mesleği uygulamaları dersimiz de var. Yani biz müfredatımızı ve akademinin faaliyetlerini açık, şeffaf bir şekilde sürdürüyoruz. Eğitim Kurulunun bu şekilde güçlü bir yapıda öngörülmesi de Danışma Kuruluna yönelik eleştirileri gidermek, Akademiye daha şeffaf hâle getirmek için yapılan bir düzenleme önerisiydi Sayın Başkanım.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Buyurun Sayın Özbudun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Bilgi Üniversitesinde çalıştığım yıllardan biliyorum -yani bu, 2000'lerin başına tekabül ediyor- bizim fakültemizin de öğretim üyelerinden gidip ders verenler vardı. Şu anki ders programlarını bilmiyorum ama mesela, ders veren kişiler bir yargı kararını objektif olarak ele alıp, inceleyip onun yanlışlarına dikkat çekebiliyorlar mı, böyle bir hürriyetleri var mı? Ben burada tartışmaları uzatmak istemiyorum ama bir Anayasa hukukçusu olarak Anayasa Mahkemesinin Atalay hakkında verdiği 3 kararının da Anayasa'ya uygun olduğunu söylüyorum ve bu kararların gereğine uyulmamış olması da Anayasa'ya aykırıdır; mesela, bunu analiz edebilir mi bir öğretim üyesi orada?

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Buyurun.

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - Başkanım, bizim müfredatta yer alan Anayasa hukukuyla ilgili derslerimiz de var. Bunların isimlerini de ben size söyleyeyim: "Anayasa Yargısı ve Bireysel Başvuru" dersi, "İnsan Hakları ve Korunması" dersi ve "İfade Özgürlüğü" dersi; 3 tane dersimiz var ve bu derslerin hepsini de Anayasa Mahkemesinin raportörleri anlatıyor. İçeriğinde bunu örnek veriyorlar mı? Ben dersleri dinlemediğim için bilmiyorum ama raportörler anlattığı için zannedersen, genç meslektaşlarım da kendi hazırladıkları kararlara uygun şekilde ders anlatıyorlardı diye düşünüyorum.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Hocam, biz de Adalet Komisyonu olarak, biliyorsunuz, Adalet Akademisini ziyaret ettik, oradaki derslerin bir kısmını kısa da olsa izledik Komisyon üyeleri olarak, hâkim ve savcı yardımcılarının hem uygulamalı hem teorik olarak orada -bir hoca olarak da söyleyebilirim- ders açısından gayet iyi bir şekilde eğitim aldıklarını gördük bizzat.

Sayın Ünver, buyurun

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Başkanım, ben Akademi Başkanının ataması ve nitelikleriyle ilgili konuda Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin koyduğu sınırların veya onun çizdiği çizginin dışında bir düzenleme yapma gerekliliğini ifade ediyorum tekrar çünkü esas yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisinde dolayısıyla yürütmenin kendine yarattığı serbesti alanının Türkiye Büyük Millet Meclisinin, esas yasama erkine sahip olan, yetkisine sahip olan kanun koyucunun daha net, işin esasına daha uygun bir çerçeveye oturtması gerekliliğini ifade etmek istiyorum. Yani biz burada bu kanunu yapıyorsak Anayasa Mahkemesinin kararı üzerine yapıyoruz. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesinin kararı üzerine yapıyorsak Adalet Akademisini oluşturup Başkanının atamasını Cumhurbaşkanlığı kararnamesine bırakmamızın hukuken doğru olmayacağı kanaatindeyim, Anayasaya da uygun olmayacağı kanaatindeyim. Eğer biz şuna evet diyorsak “Türkiye, Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu üyeleri olarak Cumhurbaşkanı CBK 3’e göre buraya, Adalet Akademisinin başına hukukçu olmayan, hâkim olmayan, savcı olmayan birini atayabilir.” diyorsak kanunu böyle yapalım. Ama yok “Cumhurbaşkanı Adalet akademisinin başına bir hukukçu, bir hâkim veya bir savcı atamalıdır.” diyorsak o zaman bunu yaptığımız kanuna işlememiz lazım. Anayasa Mahkemesinin kararı var, o var, bu var; biz doğrusunu yapalım, sonra görürüz ne olduğunu hep beraber diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Teşekkür ediyorum Sayın Ünver.

Redaksiyonla ilgili, 5 ve 7’nci maddelere ilişkin Adalet Akademisi Başkanımızın söyleyeceği şey var mıydı?

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - Yok Sayın Başkanım.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Adalet Bakanlığımızdan? Yok.

Yani, redaksiyona ihtiyaç olup olmadığıyla ilgili... Kanaatinizce ihtiyaç var mı? Adalet Akademisi Başkanına soruyorum.

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - Yok efendim.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - O zaman, bir inceleyelim, olur mu; 5’inci madde ile 7’nci maddede redaksiyon ihtiyacı var mı, yok mu? Gerçi, biz herhâlde, Komisyon toplantısı sonunda redaksiyon yetkisini alacağız Komisyon olarak ama.

Barolar Birliğinin söz talebi vardı.

Buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ÖZGE ÖZDER - Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle, Türkiye Barolar Birliği Başkanım ve kurumum adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu maddenin Başkanlığın görevlerini düzenleyen (2)’nci fıkrasının (c) bendine ilişkin teknik bir hususu dikkatlerinize arz etmek isteriz. Şöyle ki: Yine, işbu teklifin 9’uncu maddesinin (1)’inci fıkrasıyla hâkim ve savcıların Bakan tarafından ve Hâkimler ve Savcılar Kanunu hükümleri uyarınca Akademiye atanabileceği veya görevlendirilebileceği düzenlenmiş. Nitekim, Anayasa’nın 140’ıncı maddesi uyarınca da hâkim ve savcılar idari görevleri yönünden Adalet Bakanlığına bağlı. Bu düzenlemede, 5/2-c’de, “Akademide bu kanun kapsamında görev yapanların” demek suretiyle burada hâkim ve savcılarının ayrı tutulmaması sebebiyle bu kanun kapsamında görev yapacak olan hâkim ve savcılara ilişkin olarak da atama, nakil, görevlendirme, özlük gibi işlemleri yürütmek yetkisi Başkanlığın görevleri arasında sayılmış oluyor esasen. Dolayısıyla, bu 5/2-c’deki hüküm ile kanun teklifinin 9’uncu maddesinin (1)’inci fıkrası esasen birbiriyle çelişir bir nitelik taşıdığı gibi, hem Hâkimler ve Savcılar Kanunu hem de burada Anayasa’nın 146’ncı maddesi anlamında bir ihlal durumunun ortaya çıkması söz konusu olabiliyor. Bu sebeple, (5/2/c) düzenlemesinde, bu kanun kapsamında görev yapan hâkim ve savcılarının ayrı tutulması gerektiğini değerlendirdiğimizden bu hususu takdir ve değerlendirmelerinize saygılarımızla arz etmek istedik.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Ben teşekkür ediyorum Özge Hanım.

Başkanlığımız bir açıklama yapacak.

Buyurun Muhittin Bey.

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - Sayın Başkanım, fıkralarla ilgili şey şu: Burada özellikle hâkimlerin atanmasıyla ilgili ve diğer personelin atanmasıyla ilgili beş yıllık CBK döneminde zaman zaman tartışmalar oluyordu, “Bu sekreteryaya işlemlerini kim yapacak?” diye. Yani, Bakanın imza yetkisinde bir sorun yok çünkü 2802 sayılı Kanun bunu emrediyor yani idari göreve atanlarla ilgili, hâkim, savcılara ilişkin tasarruf yetkisi Bakanda.

Şimdi, biz burada, bununla beraber, Bakanlıkta herhangi bir tetkik hâkimi atandığında Personel Genel Müdürlüğü tarafından yapılan evrak sunum işlemlerinin, onaya arz işlemlerinin ve idari işlemlerin Adalet Akademisi tarafından yapılacağını düzenliyoruz. Bu, bizim kurum açısından güçlendirici bir düzenleme, diğeriyle de çelişmiyor. Hem personelin hem de hâkim, savcılarının atanma ve görevlendirilmesinde biz evrakları hazırlayacağız, imzalayacak olan kişi kimse son imzayı o atacak; onunla ilgili bir şey.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Var mı soru?

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ÖZGE ÖZDER - Yani “soru” derken, fıkranın yazımıyla alakalı da olabilir ama ilk okunduğunda, nihai olarak biz okuduğumuzda Başkanlığın görevi kapsamında hâkim atamasını da içerecek şekilde bir iş ve işlem varmış şekliyle anlaşılması, esasen bu mahiyette bir şekliyle hukuki belirlilik ilkesine aykırılık bağlamında da bu durumda değerlendirilmeli. O zaman, düzenlemenin bu şekilde anlaşılacak açıklıkta ve netlikte düzenlenmesini anayasal gereklilikler uyarınca takdirlerinize sunmak isteriz.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Muhittin Bey, var mı açıklama?

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - Burada sayılan hususlar zaten şu an Adalet Akademisi Başkanlığı tarafından yapılıyor yani bizim kuruma atanan hâkimlerin özlük işlemlerini, izin işlemlerini, maaş işlemlerini; her türlü işlemini biz yerine getiriyoruz. Sadece burada atama ve nakille ilgili bir problemimiz vardı, o da CBK’de bu husus düzenlenmediği için biz atama-nakil yönetmeliği çıkaramamıştık Adalet Akademisi olarak. İşte, bu fıkraya dayanarak bir atama ve nakil yönetmeliği çıkaracağız, şu an hazırlıklarına başladık. Bununla beraber, o 9’uncu maddedeki atama usul ve esasların hem personel için hem hâkim, savcılar için hem de daire başkanları için nasıl olacağına dair bir yönetmelikle daha detaylı bir düzenleme yapacağız; yani bu, onunla ilgili bir şey.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Evet, teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen?

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Ben.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Gözgeç, buyurun.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Sayın Başkan, Komisyon üyeleri; değişen ve gelişen bir dünyada yaşıyoruz. Gelişen teknolojiyle farklı hukuki sorunlar da oluşuyor. Hayatın her alanını kapsayan hukuki mevzuata hâkim olmak, bilimsel araştırmalar yapılmasına zemin hazırlamak, meslek öncesi ve meslek içi eğitimler vermek, özellikle uygulama adliyesiyle uygulamalı eğitimler de verecek olan Adalet Akademisi hayat boyu öğrenme anlayışıyla her daim hâkim ve savcılarının kendilerini geliştirmelerine, mesleğe yeni başlayacak olanlara da yol gösterici olacağına inanıyorum.

Az önce yargının siyasallaşmasından bahsedildi. İstenilen kararı verince “Yargı bağımsız.” onaylanmayan kararı verince “Yargı siyasallaştı.” anlayışı doğru bir anlayış değildir. “Yargının siyasallaşması” denince aklıma 367 kararı geliyor.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Çok geriye gittiniz.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Geri ama size hatırlatmak istedim. Karar yeter sayısı olarak belirtilen 367’nin -çünkü özellikle CHP, bu konuda- toplantı yeter sayısı olduğu iddia edildi, “Cumhurbaşkanını seçemezsiniz.” denildi, Meclisin Cumhurbaşkanı seçmesine izin verilmedi.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Onlar bu zamanın işi değil.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Bence önemli.

Anayasa Mahkemesine gidildiği aynı gün 27 Nisan e-muhırası verildi ve hatta “Anayasa Mahkemesi 367 kararını onaylamazsa ülke çatışmayı gider.” denildi. Bence yargıya müdahalenin en açık örneği bu, hatta “Muhtıranın altına imzamızı da atarız.” dediler.

Yine, 28 Şubatta yargıya brifingler verildi, eğer yargıya müdahaleden bahsedeceksek.

Yine, şunu da hatırlatmak istiyorum: Meclis, biliyorsunuz, başörtüsü yasağını kaldırmak için karar aldı, “411 El Kaosa Kalktı” manşetleri atıldı; yine, Anayasa Mahkemesine götürüldü ve orada, maalesef, başörtülü kadınları eğitim hakkından mahrum bırakan bir karara imza atıldı.

Ayrıca, az önce söylendi, “Tüm dünya 1 kişi hakkında eylem kararı aldı.” Bence bu bir kriter olamaz çünkü tüm dünya Gazze’de, Suriye’de insan hakları ihlallerinde sessiz. Yine, hâkimlerin “Dünya ne diyor, STK’ler ne diyor?” diye karar vermesini beklemek bence doğru bir yaklaşım değildir.

Ben, Adalet Akademisinin hem hukuki araştırmalar merkezleri açısından hem de hâkimlerin nitelikli olarak mesleğin her alanında yetişmeleri açısından çok faydalı bir kurum olduğunu düşünüyorum. Komisyon olarak da beraber ziyaret ettik, hem orada hâkim adaylarımızı gördük hem kütüphanesiyle, uygulama adliyesiyle ve fiziki yapısıyla, aynı zamanda, tabii, eğitimler verecek kurulun oluşmasıyla da çok önemli bir çalışma yaptığını düşünüyorum. Bu kalitenin daha da artacağına inanıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Çok teşekkür ediyoruz Sayın Yavuz Gözgeç.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Bir de uygulamayı bekliyoruz.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Siz söz mü istiyorsunuz Sayın Ökmen?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ÖKMEN - Ben redaksiyonla alakalı demiştim.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Redaksiyonla ilgili mi?

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ÖKMEN - O (a) bendiyle alakalı bir redaksiyon ihtiyacı olabilir belki, eğitim müfredatıyla alakalı.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Hangi maddenin?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ÖKMEN - (5/2/a).

Ve (d) bendinde de aynı minvalde bir redaksiyon olabilir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Hangileri?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ÖKMEN - (5/2/a) ve (5/2/d) Başkanım.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Arada (ç)’ye de bakın.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ÖKMEN - Hayır, orada bir sorun görülüyor Başkanım, açıkçası.

İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Karaman) - Yapım, iş; onarım, iş; sosyal hizmet...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - O maddeye bir bakalım Başkanım.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Redaksiyon yetkisini alacağız zaten, oradan bakalım.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi 2 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas no.lu Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Onur Düşünmez

Şanlıurfa

Hakkâri

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde içeriği yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığını ortadan kaldırdığından teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan "Akademide yeteri kadar tetkik hâkimi ve idari personel bulunur." cümlesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

İnan Akgün Alp

Aydın

Karaman

Kars

Turan Taşkın Özer

İstanbul

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Söz konusu düzenleme muğlak ifadeler içerdiğinden Anayasa'nın 2'nci maddesiyle güvence altına alınan hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir önerge.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'nci madde kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

Başkan ve daire başkanları

MADDE 6- (1) Başkan Akademiyi yönetir, temsil eder, Akademinin düzenli ve verimli çalışmasını sağlar ve bu konuda gerekli tedbirleri alır.

(2) Daire başkanları, birinci sınıf olup birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş hâkim ve savcılar arasından, Bakan tarafından atanır ve Başkan tarafından belirlenen iş bölümüne göre görev yapar.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Söz almak isteyen? Yok.

Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas no.lu Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Onur Düşünmez

Şanlıurfa

Hakkâri

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde içeriği yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığını ortadan kaldırdığından teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

Eğitim Kurulu

MADDE 7- (1) Eğitim Kurulu; Bakan veya Bakanın görevlendirdiği bakan yardımcısının başkanlığında, Akademi Başkanı, Bakanlık Ceza İşleri, Hukuk İşleri ve Personel Genel Müdürleri ile dört yıl için belirlenen aşağıdaki üyelerden oluşur:

- a) Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu tarafından, Yargıtay üyeleri arasından seçilen üç kişi.
- b) Danıştay Başkanlık Kurulu tarafından, Danıştay üyeleri arasından seçilen iki kişi.
- c) Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Kurulu tarafından, kendi üyeleri arasından seçilen bir kişi.
- ç) Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Kurulu tarafından, bölge adliye ve bölge idare mahkemelerinde görev yapan hâkimler arasından seçilen birer kişi.

d) Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Kurulu tarafından, birinci sınıfa ayrılmış olmak kaydıyla; adli ve idari yargı ilk derece mahkemelerinde görev yapan hâkimler arasından seçilen birer kişi, Cumhuriyet savcıları arasından seçilen bir kişi.

e) Yükseköğretim Kurulu tarafından, üniversitelerin hukuk fakültelerinde ve eğitim bilimleri alanında görev yapan öğretim üyeleri arasından seçilen birer kişi.

(2) Süreli olarak seçilen üyenin herhangi bir sebeple üyelikten ayrılması hâlinde, yeni seçilen üye, yerine seçildiği üyenin kalan süresini tamamlar.

(3) Eğitim Kurulu, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar alır. Toplantı gündemi Eğitim Kurulu Başkanı tarafından belirlenir. Akademi Başkanı, Akademinin faaliyetleri hakkında Eğitim Kurulunu bilgilendirir. Toplantılara alanında uzman kişiler ile kamu veya özel kurum ve kuruluş temsilcileri de davet edilebilir. Eğitim Kurulunun sekreteryaya hizmetleri Başkanlık tarafından yerine getirilir.

(4) Eğitim Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Eğitim müfredatı ve yıllık eğitim plan taslaklarını onaylamak.
- b) Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin etkin, verimli ve yeknesak şekilde yürütülmesine ilişkin standartları belirlemek.
- c) Akademinin stratejik planını kabul etmek ve takibini yapmak.
- ç) Akademi mevzuatıyla ilgili görüş ve önerilerde bulunmak.
- d) Mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Söz talebi var mı madde üzerinde?

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Var.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Akgün Alp, buyurun.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, biz önergemizle, Eğitim Kurulu üyelerinden birinin Türkiye Barolar Birliği tarafından seçilmesini amaçlıyoruz. Bunun gerekçesini şöyle kendi hayatımdan bir örnekle açıklayacağım müsaade ederseniz: Biz 2001 yılında hukuk fakültesinden mezun olduk arkadaşlar. 2002’de stajımızı yaptık Başkanım. Bizim dönem arkadaşlarımız da 2003’te Akademiye başladılar. Akademiden mezun olduğu zaman biz dönem arkadaşlarımızı artık tanıyamaz hâle gelmiştik. Hakim, savcı olarak geldiklerinde bizimle konuşunca kapıyı açık bırakıyorlardı. Akademide öğretiyorlarmış “Aman avukatlarla konuşunca kapıyı kapatmayın, kapıyı açık bırakın.” bilmem ne...

Avukatlara bakış açısında sorunlu bir yapı oluşuyor orada, yeni nesil hâkim, savcılarımız avukatlarla selamlaşmaya korkuyorlar. Burada Eğitim Kurulunda muhakkak Barolar Birliğinden 1 temsilcinin olması gerekir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Öztürk’ün söylediklerine katılıyorsunuz o zaman.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Ben katılıyorum, eğer bunu söylediyse -dinlemedim Öztürk’ü ama- katılıyorum.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Onu söylemedi.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Şimdi, bakın, hâkim, savcının avukata bakış açısı böyle olursa uygulamada nasıl sorunlar yaratılıyor, Kars’tan bir örnek veriyorum, iki gün önce gerçekleşti. 21 Aralık günü bir operasyon Kars’ta yürütülür. Siber Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğüne -aslında Kars merkezli ama- İstanbul’dan 29 tane şüpheli getiriliyor. Bu 29 şüpheli için tabii, CMK’den avukat istiyorlar, Kars Barosundan avukat görevlendiriliyor. Gittikleri andan itibaren Kars Barosundaki meslektaşlarımız, özellikle Siber Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğünde görevli polisler tarafından öyle bir muameleye maruz bırakılıyor ki, inanıyorum ki buradaki hiçbir avukat bunu kabul etmez. Polis memuru avukata ne diyor? “Kırmızı saçlı, sen kimin avukatsın?” Kızıl saçlı bir kadın avukata muameleye bakar mısınız? “Kırmızı saçlı, sen kimin avukatsın?” Avukatlar gözaltındaki müvekkilleriyle görüşmek istiyorlar, aynı polis memurları -isterseniz ismini de vereyim, isimleri de bende var- yani Siber Suçlarla Mücadelede görevli Samet ile İsmail ne diyor, biliyor musunuz? “Ben talimat vermeden siz müvekkilinizle görüşemezsiniz.” Bakın, hâkim, savcının avukata bakışı böyle olursa aşağıya kadar böyle sirayet ediyor. Kendisini öyle zannediyor, polis memuru gerçekten kendisini talimat makamı zannetmeye başlıyor. İfadeye katılan avukatlar -dosyada gizlilik kararı var- gizlilik içermeyen kısımlardan bilgi almak istiyorlar. Emniyetten kendilerine bilgi verilmiyor ama aynı saatlerde sosyal medyadan açıklama yapılmaya başlanıyor; suçtaki zarar miktarını söylüyor, ele geçirilen dijital materyalleri söylüyor, suçun niteliğini sosyal medyadan paylaşıyor ama avukata bilgi vermeye tenezzül etmiyor. Şimdi, bu sorunlu yapının, avukata bakış açısının değişmesi için muhakkak suretle Adalet Akademisinde daha hâkim ve savcılarımız eğitilirken bir avukatın da bu Eğitim Kurulu üyelerinden biri olmasında fayda var.

Arkadaşlar, acı bir hadise yaşamıştık, biliyorsunuz, Danıştay saldırısını bir avukat yapmıştı. Hâlâ daha hepimiz üzülmürüz hatırladığımız zaman bir avukatın böyle bir şey yapmasına, değil mi? Biz de o zaman meslekteydik, Danıştay saldırısını bir avukat yaptı, bütün adliyelerin girişinde, çıkışında avukatları aramaya başladılar. Bakın, bugün cezaevleri hâkim, savcı dolu.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Savcı Selim Kiraz’ın şehit edilmesi...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Avukat mıydı o da?

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Avukat değildi, cübbeyi eline alıp girmişti.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Bakın ama bu, somut olay. Danıştaydaki saldırıdan sonra adliyelerde avukatlara bakış açısı o dönem çok hızlı değişti. Biz de öfke duyduk, biz de “Nasıl olur, bir avukat bunu nasıl yapar?” dedik ama şimdi cezaevleri ağzına kadar hâkim, savcı dolu; hep terör suçundan yatıyorlar. Biz avukatların hâkim, savcıya bakış açısında bu nedenle bir değişiklik var mı? Yok. Arkadaşlar, o yüzden burada, Eğitim Kurulunda muhakkak suretle bir avukat görevlendirilmesi, Barolar Birliğinden seçilecek bir avukatın olması şarttır. Bu cihetten ilgili maddede değişiklik öneriyoruz, kabul edilmesini umuyoruz buradaki avukat arkadaşlar olarak.

Saygılar sunuyorum Başkanım.

CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.

Açıklama var mı?

Akademi Başkanımız, buyurun.

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - Sayın Başkanım, biraz önce avukatlara eğitim verilmesiyle ilgili görev maddesi tartışılmıştı. Orada da belirttiğimiz gibi, Adalet Akademisinin asıl eğitim verme hedefinde olan kitle hâkim, savcı yardımcılar ve hâkim ve savcılar; diğer eğitimler bizde arızı nitelikte, talebe bağlı şekilde düzenlenen eğitimler. Bu sebeple, orada hani muğlak bulunan ifadede de orada saydığım meslek mensupları var. Eğer biz buraya Barolar Birliği temsilcisini de koyarsak bu sefer mesela eğitim verdiğimiz Hazine avukatları der ki: “Bizim Genel Müdürümüz de burada olsun.” Ondan sonra noterler bunu isteyebilir, diğer askerî hukukçular bunu talep edebilir. Eğitim Kurulunun üye sayısı çok olağanüstü bir şekilde artar diye, buranın sadece ana görev kapsamında olan hâkimler ve savcılardan müteşekkil bir kurul şeklinde oluşturulmasının uygun olacağını düşünüyoruz Başkanım.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Düşünmez, buyurun.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önce Sayın Başkanın bıraktığı yerden tamamlayayım. Avukatlar da yargının üç sacayağından biridir. Avukatların talebi bütün vatandaşların talebidir, savunmanın talebidir. Dolayısıyla, biz savunmanın talebini burada dile getiriyoruz.

Avukatlara olan bakış açısını ben de mesleğimden deneyimledim, ben de birkaç örnek verebilirim. Evet, ilk başladığımızda -ben Hakkâri Milletvekiliyim- Hakkâri’de ben mesleğe yeni başladığımda hâkimler ve savcılar yanına, 2015 yılında içeriye girebiliyorduk; 2016’da bazıları kapıyı kapattı, bazıları açık bıraktı. Şu an herhangi bir avukatın Hakkâri’de bir hâkimin ya da savcının odasına girme şansı yok. Savcıya girdiğinde, dilekçe ne kadar önemli bir dilekçe olursa olsun, onu savcının korumasına verir, koruma okur, kendisi uygun bulursa savcı beyi rahatsız eder, savcı beye bu şekilde ulaşabiliriz.

ÖMER ÖZMEN (Aydın) - Koruma havalesiyle...

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Tabii, tabii, koruma yapar. Dolayısıyla, bunu biz kaynağında engellemek zorundayız. Kaynağımız ne? Adalet Akademisi. Adalet Akademisi bu eğitimleri verdiğinde... Arkadaşlar, evet, sizin görünüşte de bağımsız olmanız gerekiyor. Halil Bey’in söylediği şeylere bu yönüyle katılmıyorum. Görünüşte de olsa bir yargı erkini elinde bulunduran şahsiyetin bağımsızlığını her türlü koruması gerekir. Evet, doğrudur ama bu, içeriye avukat almama, içeriye şüpheli almama, içeriye sanık almama ya da içeriye vatandaş almamayı kapsamaz. Biz burada kaynağından eğitim verince “Arkadaşlar, avukatlar savunmayı temsil eden kişilerdir.” demeliyiz, “Savunmayı temsil eden kişiler de yine bu mesleğin saygın uygulayıcılarıdır.” şeklinde... Öncelikle eğitim kurumunda bunu göz önünde bulundurmalıyız ki TBB üyesinin orada bunları açıkça anlatabilme gereği hasıl olsun. Ben İstanbul’da Staj Eğitim Merkezinde eğitim aldım, o dönem Metin Feyzioğlu -Türkiye Barolar Birliği Başkanıydı ya da yanlış hatırlıyor olabilirim, Ankara Barosu Başkanı da olabilir- eğitimi verdiğinde... Şu an size belki yabancı olduğunuz bir şeyi söyleyeceğim, bir şüpheli gözaltına alındığında öncelikle mülakata giriyor. Mülakat bizim kanunumuz gereği olmaması gereken bir şey ama ne yazık ki hükme esas alınan binlerce mülakat örneğini ben sizlere sunabilirim, Feyzioğlu’na o dönem sundum. Mülakatlar yapılıyor. Maaalesef ki hâkimler, savcılar mülakata göre de cevap veriyor. Bu durumun olmaması gerektiğinin Adalet Akademisinde bu arkadaşlara öğretilmesi gerektiği kanaatindeyim. Bu kanaatlerimizi, bu söylediğimiz durumları da göz önünde bulundurursanız sevinirim.

Teklifle öngörülen Eğitim Kuruluyla, eğitim müfredatı ve yıllık eğitim planı taslaklarını onaylamak, eğitim ve öğretim faaliyetlerine ilişkin standartları belirlemek, stratejik planı kabul etmek ve takip etmek gibi kritik görevleri gerçekleştirmeyi umuyoruz. Bahsi geçen kurulun bu görevleri yerine getirirken hâkim ve savcılara verilecek eğitimin niteliğini etkileyeceği açıktır. Dolayısıyla eldeki maddenin yaratacağı olası riskler öncelikle objektif ve bilimsel standartlar bakımından sorgulanmalıdır. Eğitim Kurulunun tarafsız bir yapıda oluşması kurulu oluşturacak üyeler tarafından belirleneceği için üyelerin seçilme süreci büyük önem ifade etmektedir. Maddeyle getirilmek istenen düzenleme, Eğitim Kurulu üzerinde Adalet Bakanlığına büyük bir etki alanı öngörmektedir. Kurula başkanlık edecek olan bakanın bizzat kendisi ya da seçeceği bir yardımcısı olacaktır dolayısıyla yönetim gücü bakanlık tarafından kullanılacaktır. Yine, Kurulun diğer üyeleri de Bakanlık Ceza İşleri, Hukuk İşleri ve Personel Genel Müdüründen oluşacaktır. Cumhurbaşkanınca atanacak olan akademi başkanı ise bir diğer üyedir. Anılanların yanında, dört yıl süreyle görev yapacak diğer üyelerden 6’sı HSK tarafından, 2’si de YÖK tarafından seçilecektir. Anlatımı yapılan kompozisyon Hükûmetin doğrudan etkisini göstermektedir. Hükûmetin etkisini yansıtacak bir Eğitim Kurulunun yargı bağımsızlığının aksine sonuçlar yaratacağı da güçlü bir olasılık olarak öne çıkmaktadır.

Sonuç olarak, eldeki maddenin kanunlaşmasıyla kurulacak olan Eğitim Kurulunun tayin edeceği eğitim stratejisiyle birlikte, Hükûmetin ideolojik beklentilerini taşıyan hâkim ve savcılarının ortaya çıkması ve yargı bağımsızlığının aksine sonuçlar oluşturma riski söz konusudur.

Maddenin teklif metninden çıkarılmasını teklif ediyoruz. Aksi durumda da bu TBB’den gelecek olan üyenin de Kurulun o sayılan üyeleri içine dâhil edilmesini talep ediyorum.

Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Teşekkür ediyorum Sayın Düşünmez.

Barolar Birliği temsilcisine biraz sonra söz vereceğim.

Hocam, sizde söz hakkı.

Buyurun Sayın Hocam.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Şimdi, yargılama sürecinin nihai hedefi hukukun üstünlüğünü hâkim kılmak. Hukukun üstünlüğü hâkim kılınırken, tabii, bireylerin temel hak ve hürriyetlerinin de ihlal edilmemesi gerekir o süreç bakımından. Dolayısıyla ben önerinin isabetli olduğunu düşünüyorum. Yargılama süreci sadece iddia makamından ve hüküm makamından oluşmuyor, aksine o sürecin en önemli parçası savunma makamı; savunma makamının yerine getirdiği görev ise aslında vatandaşların temel hak ve hürriyetlerinin korunmasının sağlanması çünkü davalıyı ve davacıyı hukukun üstünlüğüne göre savunuyor. Biraz önce de belirtmiştim, adil yargılanma hakkının yargılama sürecine hâkim kılınması ve bu suretle de hukuk devleti ilkesinin yargılama sürecine hâkim kılınması için savunma makamına hak ettiği saygınlığı kazandıracak düzenlemelerin yapılması lazım. Bu sebeple de evet, Adalet Akademisi çok önemli bir fonksiyon icra edecek ve daha orada iş başlayacak. O süreçte gerçekten Barolar Birliği temsilcisinin yer almasının bence nihai hedef bakımından önemli bir sonucu olacaktır. Üstelik şunu da hatırlamamız gerekiyor: Ben 1980-1984 yılları arasında hukuk fakültesi eğitimimi aldım -yani kırk yıl oluyor- o tarihte Türkiye’de 3 tane hukuk fakültesi vardı, şu an Türkiye’de 9’u Kıbrıs’ta olmak kaydıyla 92 hukuk fakültesi var ve bu gerçeği kabul edelim ki Türkiye’nin 92 hukuk fakültesinde kaliteli eğitim verecek öğretim üyesi kadrosu yok. Siz de bu mesleği icra eden değerli bir akademisyensiniz. Hâliyle zaten Adalet Akademisi öyle bir işlev yerine getirecek ki fakültelerde yeterince işlenmemiş, yeterince ele alınmamış konular orada ele alınmış olacak. O nedenle ben önerenin isabetli olduğu kanısındayım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Ben çok teşekkür ediyorum Değerli Hocam.

Barolar Birliğinin temsilcisi, buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ÖZGE ÖZDER - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum tekrar.

Bu maddenin gerekçesinde de hukuk ve adalet alanından seçilen, hizmet veren farklı birim temsilcilerinden oluşan Eğitim Kuruluyla katılımcı ve çoğulcu bir kurul yapısının oluşturulduğu açıklanmıştır. Bilindiği üzere, biraz önce de ifade edildi, avukatlar yargının üç sacayağından biri. Bu sebeple Kurulda Türkiye Barolar Birliği tarafından meslekte on yıl kıdemi bulunan -veya daha fazla olabilir- avukatlar arasından görevlendirilecek bir avukata yer verilmesinin bu Kurulun yapısının güçlendirilmesine katkı sağlayacağı açıktır. Nitekim, kanun teklifi kapsamında avukatlara verilecek eğitimler de söz konusu. Ayrıca, birkaç küçük örnek vermek isterim: Yine, yasa koyucunun iradesiyle Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezleri Kanunu’nun 8’inci maddesi uyarınca birliğimiz tarafından seçilen bir temsilci Eğitim Kurulu üyesi olarak görev yapmaktadır. Yine, Denetimli Serbestlik Hizmetleri Kanunu’nun 19’uncu maddesi uyarınca birliğimiz tarafından görevlendirilen bir temsilci danışma kurulunda yer almaktadır. Esasen, benzer nitelikli, birliğimize görev verilen yasa hükümleri de vardır. Bunlar ve benzer tecrübeler de dikkate alınarak TBB tarafından belirlenecek bir temsilcinin de Kurulda yer alması hususunu takdir ve değerlendirmelerinize arz etmek isteriz.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Çok teşekkür ediyorum Özge Hanım.

Şimdi, buna ilişkin cevap vermek istiyor musunuz?

Başkan Bey, buyurun.

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - Başkanım, ben söyleyeceğim söyledim ama avukat-hâkim-savcı ilişkileri üzerine isterseniz birkaç şey söylemek isterim.

Şimdi, ben kendim yirmi dört yıl kıdemi olan bir hâkimim. Bunun on üç buçuk yılında kürsüde dördüncü bölgeden başlayarak Gaziantep de dâhil tüm bölgelerde görev yaptım ve hiçbir zaman avukat meslektaşlarımıza kapımız kapalı değildi. Yani her yerden ayrılırken barolar da bize veda yemeği düzenlemişlerdi. Ben bu gördüğüm saygıyı genç meslektaşlarımıza da anlatıyorum.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkanım, herkes avukat olacak; hâkim, savcılar da avukat olacak.

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - Biz de avukat olabiliriz yani sorun yok. Onun için hâkim-savcı-avukat ilişkisi bence bir an önce onarılması gereken bir ilişki. Bunun için baroların da üzerine çok büyük yük düşüyor. Avukat, hâkim, savcı birbirinin rakibi değildir; ortak adalet arayışı için çalışan kişilerdir. Bunun için, güçlü avukat güçlü yargıyı getirir diye düşünüyorum çünkü benim görev yaptığım mahkemelerde de iyi dilekçesi yazılmış, Yargıtay kararıyla desteklenmiş avukatların olduğu tüm dava dosyaları bir hâkim için kolay karar verilecek dosyalar oluyor. Biz avukatların önemini her zaman düşünüyoruz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Amasız fakatsız olacak bu işler.

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - Aması falan yok Başkanım, biz hep çalışıyoruz bunun için.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - O zaman düzenlemeyi yapalım.

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - O konuda takdir sizin, ben ona bir şey demiyorum.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Teşekkür ediyoruz.

Adalet Akademisi Başkanı da aslında aynı fikirlerde.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Mutabıksa düzenleme yapalım. Barolar Birliği mutabık, Adalet Akademisi Başkanı mutabık...

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Yani eğitimde muhtemelen hâkim ve savcılara veya yardımcılara bu anlayışta bir eğitim veriliyor anladığım kadarıyla. Bu staj eğitim merkezlerinde falan... Orada hâkim, savcılar var mı, yok mu?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Yalnız bir şey var Sayın Başkanım: Adalet Bakanlığıyla beraber toplantımızda, Akademide şunu söylemiştik: Bu iş birliğinin, Barolar Birliği ile Akademinin iş birliğinin... Sayın Başkanım, şimdi, hâkim refleksleri var, savcı refleksleri var, bunu yaşıyoruz burada. Şimdi, dediğim gibi, herkes avukatlığı tadacak yani hukukçuların hepsi avukatlığı mutlaka tadacak; bu böyle. Onun için avukatlara yönelik şu andaki bulunduğunuz mevkilerden dolayı önlerine bir engel koymayın, onun için hâkim refleksi, savcı refleksine girmeyin. Akademide toplantı yapmıştık, hatırlıyorsunuz; o toplantıda Adalet Bakanı ne demişti benim sorum üzerine, “Barolar Birliğiyle iş birliğiniz var mı?” diye sorduğum zaman? Talimat vermişti Adalet Bakanı “Bu konuda iş birliği yapılması için olanakları sağlayın.” diye. Çok basit, getirdiğiniz maddede -avukatlık, savunma, karar mekanizması, anayasal meslek teşekkülü yani Barolar Birliği- Türkiye Barolar Birliğinden bir temsilcinin Eğitim Kurulunda bulunması bunun neyini zorlaştıracak? O bakımdan bu maddeyi bunun içine sokalım arkadaşlar. Çekinmeyin, korkmayın, herkes bir gün avukat olacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - İş birliği için bir engel yok.

Sayın Uçar, buyurun

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben de bütün Komisyon üyesi arkadaşları ve Adalet Akademisinden Akademi Başkanını ve değerli bürokratları selamlıyorum.

Aslında söz almayacaktım ama eklemem gerekti çünkü mevcut pratikten biraz bahsetmek gerekiyor. Biraz da konuşmalara şahit olduktan sonra dâhil olmak gerektiğini düşündüm. Birincisi, avukatlar ile hâkimler, savcılar arasında gelişen süreç içerisinde nasıl bir fark var? Sayın Başkan “Aslında biz ayrı görmüyoruz, bir görüyoruz.” dedi ama ben de dört yıl Baro Başkanlığı yapmış olan biri olarak söylüyorum, özellikle 2016’dan sonraki sürece de bir avukat olarak şahit olan biri olarak söylüyorum: Mesleğe ilk başladığım 2007 yıllarında, 2007-2008 yıllarında çok yoğun bir şekilde hâkim, savcı ve avukatlar arasında bir hiyerarşik yapının olduğuna ya da oluşturulmak istendiğine şahit olmadım. Eksikleri olan bir süreçti ama netice itibarıyla hâkim ve savcılar, avukatlarla yoğun bir mesafe koymak yerine iletişimi kapatmıyorlardı, kapıları avukatlara açıktı. Darbeden sonra, özellikle darbe sonrası alınan hâkim ve savcılarının... Ki nasıl alındıklarını sanırım burada herkes çok iyi biliyor. 70 taban puanının kaldırılıp 35’lerle, 38’lerle, 40’larla, 50’lerle, 55’lerle, 58’lerle yani 70 puanın altında çok sayıda kişinin alınması ve iki yıllık Akademi eğitiminin bir aya düşürülmesi sonrasında o hâkim ve savcılarının görev yapmak üzere dağıtıldığı bir süreçten söz ediyoruz. Dolayısıyla, o hâkim ve savcılar -her ne kadar sonradan toparlanmaya çalışılsa da- uzun bir süre maalesef ciddi bir tahribata sebep oldu hem mesleki anlamda hem de ilişki anlamında. Yani yargının üç sacayağı içerisindeki o ilişkiden bahsediyorum. Oluşturulmak istenen elbette bir hiyerarşi düzeniydi ama -az önce Onur Vekilim de söyledi, Barolar Birliği adına söz alan arkadaşımız da söyledi- kesinlikle üç sacayağı arasında hiçbir şekilde, en ufak bir hiyerarşik düzen söz konusu değildir. Her üç sacayağı da yargıyı bağımsız bir şekilde temsil eder ve bu temsiliyet de gerçek anlamda sağlanmalıdır.

Dolayısıyla, 2007 yılında mesleğe başladığımda hâkim ve savcılarının bakışı, avukatlara bakışı noktasında bir sıkıntı yokken daha sonrasında, 2016’dan sonra, özellikle bu iki yıllık Akademi eğitiminin bir ay alıp hâkimlik ve savcılık yapmak üzere mesleğe başlayan kişilerin avukatlara olan bakış açısı noktasında ciddi bir problem olduğunu gözetip Adalet Akademisinin eğer bu noktada bir hassasiyeti varsa Türkiye Barolar Birliğinin temsiliyetinin de sağlanması gerektiği düşüncesindeyim.

Son bir örnek vereceğim. 2007 üzerinden gittim ama... Baro Başkanlığım döneminde bir meslektaşım geldi -başsavcı değildi, başsavcı vekili değildi; özel yetkili savcılarının kendi aralarında artık nasıl bir hiyerarşi varsa, bir düzen oluşturmuşlarsa öyle biri de değildi, normal bir savcımız- meslektaşım savcıyla görüşmek istediğinde savcının kendisiyle görüşmek istemediğini aktarmıştı, tuhaf bir şekilde kapısında koruma da vardı. Ben de nasıl görüşmez diye gittiğimde koruması müsaade etmiyordu. En son korumayı iterek yani had bildirmek zorunda kaldık, içeri girip aynı şekilde o tartışmayı içerden yürütmek zorunda kaldık. Mesele bakış açısı. Yani şunu biliyorum: O eksikliği Adalet Akademisinin... Özellikle 70 taban puanının altında puan alıp da atanan, iki yıllık Akademi eğitiminin bir ay gibi bir sürede alıp mesleğe başlayanların bakış açısındaki problemi giderme adına daha sonraki yıllarda Adalet Akademisinin buna yoğunlaştığını, bu eksikliği kapatmaya çalıştığını biliyoruz. Daha da fazla yoğunlaşılması gerektiği noktasında bir fikrimizin olduğunu da paylaşmak istiyorum, Sayın Başkan da bunu teyit ediyor, en azından onu görüyorum. Ama eğer bu noktada, eğitim noktasında Adalet Akademisi planlama yapıyorsa meseleye doğru yerden yaklaşmak lazım. Ben de bütün arkadaşlarımızın söylediği gibi, Adalet Akademisinde Türkiye Barolar Birliğinden meslekte on yıllık kıdemi olan bir meslektaşın olmasında hiçbir sakıncanın olmayacağını, bilakis sürecin daha doğru, eğitimlerin daha doğru ve hâkim, savcı, avukat ilişkilerinin, mesleğin üç sacayağındaki ilişkinin daha da güçlü, daha doğru bir temelde, zeminde götürülebileceğini düşünüyorum.

Son bir örnek: Mesela, bugün illerde, cezaevi gözlem kurullarında, izleme kurullarında barolardan da meslekte on yıl kıdemli olan bir meslektaş istenir. Bizim dönemde de bizden istendiği zaman biz on yıllık kıdemli olan meslektaşlar arasından bir isim bildirirdik, o isim o cezaevi gözlem kurullarının içerisinde yer alırdı. Dolayısıyla, burada Türkiye Barolar Birliğinin de bütün baroların içinde olduğu ve bir çatı örgütü olduğu ve gerçek anlamda bağımsız yargıyı temsil ederek doğru bir hukuk sisteminin oluşması için bir çaba gösterdiği dikkate alınıp bu noktada eğitim komisyonunda... Ki tabii, öncelikle, ben de Onur Vekilimin söylediği gibi, teklifin tümünden geri çekilmesini öncelikli talep olarak ileri sürüyor, aksi hâlde ise Türkiye Barolar Birliğinin Eğitim Kurulunda yer almasının, en azından yargıda oluşan bu tahribatın ya da sorunların giderilmesi noktasında katkı sağlayacağını düşünüyorum. Biz de bu noktada eklenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Teşekkür ediyorum Sayın Uçar.

Madde üzerinde başka söz isteyen? Yok.

Şimdi madde üzerinde aynı mahiyette 2 adet önerge vardır, önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas no.lu Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesinin (1)'inci fıkrasına aşağıdaki bendin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"f) Türkiye Barolar Birliği tarafından seçilen bir kişi."

Dilan Kunt Ayan

Onur Düşünmez

Şanlıurfa

Hakkâri

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

İsmail Atakan Ünver

Süleyman Bülbül

Karaman

Aydın

İnan Akgün Alp

Turan Taşkın Özer

Kars

İstanbul

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi okutuyorum:

Hukuk Araştırmaları Merkezi

MADDE 8- (1) Hukuk Araştırmaları Merkezinin görevleri şunlardır:

a) Hâkim ve savcı yardımcılarını ile hâkim ve savcılarının uzmanlaşmasına katkı sağlamak amacıyla ortak programlar geliştirerek lisansüstü eğitimler düzenlemeleri için yükseköğretim kurumlarıyla iş birliği yapmak.

b) Hukuk ve adalet alanında gelişmeleri takip etmek, ihtiyaçları tespit etmek, araştırma, bilimsel çalışma ve yayımlar yapmak.

c) Yabancı ülkeler ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla, hukuk ve adalet alanında ortak çalışma ve araştırmalar yapmak.

ç) Akademinin eğitim ve öğretim faaliyetlerine katkı sunmak, kurs ve sertifika programları düzenlemek.

d) Merkezin görev alanı kapsamında Başkan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

(2) Hukuk Araştırmaları Merkezinde; müdür, iki müdür yardımcısı ve bürolar bulunur.

(3) Müdür, hukuk alanında doktora yapmış, birinci sınıf olup birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş hâkim ve savcılar arasından; müdür yardımcılarını en az birinci sınıfa ayrılmış ve birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş hâkim ve savcılar arasından Bakan tarafından atanır.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - 8'inci maddede söz talebi? Yok.

1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas no.lu Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Onur Düşünmez

Şanlıurfa

Hakkâri

Gerekçe:

Madde içeriği yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığını ortadan kaldırdığından teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi okutuyorum:

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Akademi Personeli

Atama ve görevlendirme

MADDE 9- (1) Meslekte fiilen beş yılını tamamlamış hâkim ve savcılar, Bakan tarafından 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu hükümleri uyarınca Akademiye atanabilir veya görevlendirilebilir.

(2) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personelin Akademiye ilk defa veya naklen atanması Başkan tarafından yapılır.

(3) İhtiyaç duyulması hâlinde 657 sayılı Kanuna tabi Bakanlık personeli, Başkanın talebi üzerine Bakanlık tarafından Akademiye geçici olarak görevlendirilebilir.

(4) Akademiye görev yapan, 657 sayılı Kanuna tabi personel, Başkanın talebi üzerine mükteseplerine uygun olarak Bakanlığın merkez ve taşra teşkilatı kadrolarına atanabilir.

(5) Eğitim merkezi müdürü, birinci sınıf olup birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş hâkim ve savcılar arasından; müdür yardımcısı en az birinci sınıfa ayrılmış ve birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş hâkim ve savcılar arasından Bakan tarafından atanır.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Söz talebi? Yok.

Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas no.lu Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Onur Düşünmez

Şanlıurfa

Hakkâri

Gerekçe:

Madde içeriği yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığını ortadan kaldırdığından teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi okutuyorum:

Öğretim elemanları

MADDE 10- (1) Meslekte fiilen sekiz yılını tamamlamış hâkim ve savcılar, öğretim elemanı olarak görev yapmak üzere Bakan tarafından 2802 sayılı Kanun hükümleri uyarınca Akademiye atanabilir veya görevlendirilebilir.

(2) Yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim üyeleri ve öğretim görevlileri ile araştırma görevlileri, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38 inci maddesi hükümlerine göre Akademiye öğretim elemanı olarak görevlendirilebilir. Bunlar hakkında bu Kanun ile 2547 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(3) Akademiye, Başkanın talebi üzerine yetkili makam, kurul veya organlarınca uygun görülen, Yargıtay ve Danıştay üyeleri, hâkim ve savcılar, avukatlar, noterler ile alanında uzman kişiler ders vermekle görevlendirilebilir. Hâkim ve savcılar, avukatlar, noterler ve alanında uzman kişilerin görevlendirilmeleri için meslekte fiilen sekiz yılını tamamlamış olmaları şartı aranır. Bu fıkraya göre görevlendirilenler, ders verdikleri günlerde izinli sayılırlar.

(4) Birinci ve ikinci fıkra uyarınca görev yapanlar ihtiyaç hâlinde Başkan tarafından eğitim ve öğretim hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik diğer faaliyetlerde görevlendirilebilir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Madde üzerinde söz talebi? Yok.

1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas no.lu Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını talep ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Onur Düşünmez

Şanlıurfa

Hakkâri

Gerekçe:

Madde içeriği yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığını ortadan kaldırdığından teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi okutuyorum:

BEŞİNCİ BÖLÜM

Eğitim ve Öğretim

Eğitim planı ile eğitim ve öğretim programları

MADDE 11- (1) Meslek öncesi ve meslek içi eğitim ve öğretim programları, hâkim ve savcı yardımcılarını için Bakanlıkla, hâkim ve savcılar için Hâkimler ve Savcılar Kuruluyla iş birliği içinde hazırlanan yıllık eğitim planı dâhilinde düzenlenir. Yıllık eğitim planı ile eğitim ve öğretim programlarının hazırlanmasında yüksek mahkemeler ve hukuk fakülteleri ile ilgili kurum ve kuruluşların görüşü alınabilir. İhtiyaç duyulması hâlinde yıllık eğitim planı haricinde eğitim ve öğretim programları ile seminer, sempozyum, konferans ve benzeri etkinlikler düzenlenebilir.

(2) İlgili kurum ve kuruluşlarca talep edilmesi hâlinde; avukatlar, noterler, hukuk ve adalet alanında görev yapan kamu personeli ile eğitim ve öğretim hizmetlerinden faydalanması uygun görülen diğer kişilere yönelik hizmet içi eğitim programları düzenlenebilir. Bu programlar, ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde yürütülür.

(3) Bilgi ve deneyimlerin karşılıklı olarak paylaşılması amacıyla, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla iş birliği içinde yabancı yargı mensuplarına yönelik yurt içinde veya yurt dışında eğitim ve öğretim programları düzenlenebilir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Madde üzerinde söz talebi? Yok.

1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas no.lu Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını talep ederiz.

Dilan Kunt Ayan
Şanlıurfa

Onur Düşünmez
Hakkâri

Gerekçe:

Madde içeriği yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığını ortadan kaldırdığından teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi okutuyorum:

Uzmanlık eğitimi

MADDE 12- (1) Akademi; hâkim ve savcılar, avukatlar ve noterler ile diğer kişilerin belli alanlarda uzmanlık kazanmaları için uzmanlık ve sertifika programları düzenleyebilir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas no.lu Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını talep ederiz.

Dilan Kunt Ayan
Şanlıurfa

Onur Düşünmez
Hakkâri

Gerekçe:

Madde içeriği yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığını ortadan kaldırdığından teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi okutuyorum:

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Gelirler

MADDE 13- (1) Akademinin gelirleri şunlardır:

- Genel bütçeden yapılacak hazine yardımları.
- Akademiye yapılacak her türlü yardım, bağış ve vasiyetler.
- Akademi tarafından yapılacak eğitim, öğretim ve diğer hizmetlerden alınacak ücretler.
- Yayın gelirleri.
- Akademiye ait taşınır veya taşınmaz malların gelirleri.
- Diğer gelirler.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - 13'üncü madde üzerinde 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas no.lu Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını talep ederiz.

Dilan Kunt Ayan
Şanlıurfa

Onur Düşünmez
Hakkâri

Gerekçe:

Madde içeriği yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığını ortadan kaldırdığından teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

Şimdi 14'üncü maddeyi okutuyorum:

Hizmet ücreti ve yatılı tesisler

MADDE 14- (1) Hâkim ve savcı yardımcılar ile hâkim ve savcılara yönelik eğitim ve öğretim programları hariç olmak üzere Akademi hizmetleri ücretlidir.

(2) Akademi tarafından yatılı tesisler kurulur.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Söz talebi vardır.

Buyurun Sayın Bülbul.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkanım, 14'üncü madde, Adalet Akademisinin hâkim ve savcı yardımcılarına, hâkim, savcılara vereceği eğitimler haricindeki eğitim öğretim hizmetlerinden ücret alınmasını düzenliyor. Bizim vermiş olduğumuz önergede ise görüşülmekte olan teklifin 14'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasına “yardımcıları” ibaresinden sonra gelmek üzere “avukatlar ve noterler” ibaresinin eklenmesini talep ediyoruz çünkü söz konusu düzenleme, Anayasa'nın -eşitlik olan- 10'uncu maddesine aykırıdır. Yani avukatlara ve noterlere yönelik yapılacak eğitimlerin de ücretsiz olarak verilmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Evet teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Düşünmez.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz de aynı gerekçelerle avukatlara ve noterlere ücretsiz şekilde eğitimin verilmesini talep ediyoruz. Bir de ayrıca, sosyal tesislerin ücretli işletilmesi Akademinin asli misyonunun dışında ticari bir kaygıya dönüşmesine de yol açabilir; buna da dikkat çekmek istiyoruz. Sosyal tesislerde de bu düzen gereği bir düzenlemeye gidilmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Çok teşekkür ediyorum.

Barolar Birliğinden de temsilcimiz söz istiyor.

Buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ÖZGE ÖZDER - Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum tekrar.

Biraz önce basmıştım, el ettim, görmediniz de o yüzden 12'nci madde...

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - 12'yle ilgili...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ÖZGE ÖZDER - Evet, 12'yle ilgili de bir şey söylemek istiyorum, Genel Kurul öncesinde belki değerlendirilir, takdire alınır.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ÖZGE ÖZDER - Şimdi, 12'nci maddedeki düzenlemede, avukatlar için belli alanlarda uzmanlık kazanmaları için uzmanlık ve sertifika programları düzenlenebileceği öngörülmüş. Ancak bilindiği üzere, mevzuatımızda avukatlıkta uzmanlık düzenlemesi mevcut değil; aksine, bir avukatın bir konuda uzman olduğuna ilişkin beyanı, uzmanlık şeklinde bir ünvan kullanımı Avukatlık Kanunu'nun 55'inci maddesine ve TBB Reklam Yasağı Yönetmeliği'ne de aykırı nitelikte. Tabii ki 12'nci maddede öngörülen eğitim çok...

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Pardon, bir şey soracağım: Avukatlar sertifika programlarına katılamıyor mu?

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ÖZGE ÖZDER - Sertifika programına katılabiliyor.

Şimdi, burada, uzmanlık -biz de onu ifade edecektik- ileri eğitim sertifika programıyla olabilir mesela böyle bir isimle ama “uzmanlık sertifika” dediğimizde hani bir avukat o konuda uzman gibi bir algı oluşturacak bir husus; doğrudan bizim reklam yasağıyla ilgili hem kanun hem yönetmelik düzenlemelerimize esasen aykırı nitelikte oluyor. O sebeple, bu eğitimlerin belki ileri eğitim sertifika programı yani bu uzmanlık meselesi dışında bir isimlendirmeye olması... Muhakkak ki ve tabii ki avukatlar için böyle bir eğitimin bulunmasını istiyoruz, çok da kıymetli ama ismi bakımından... Hani, çok basit bir şeye takınılıyormuş gibi görünüyor ama bir avukatın “Akademiden böyle bir eğitim aldım, sertifikam var; bu konuda uzmanım.” gibi bir şeyi kullanması, bizim kanun, yönetmelik hükümlerimize aykırı nitelikte; bunu belirtmek isteriz.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Teşekkür ediyoruz.

Açıklama var mıydı?

Buyurun.

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - Sayın Başkanım, uzmanlık eğitimleri -biraz önceki sayın üyemiz Akademinin tarihini başından itibaren söyledi- ilk yazılan kanundan bugüne kadar var ama bu uzmanlık eğitimleri gerçekten özel bir çalışma alanı gerektirdiği için de bugüne kadar aslında yapılmamış eğitimler. Biz bunu yapmayı hedefliyoruz yani şu ana kadar uzmanlık eğitiminden kasıt da şu: Mesela, kira davaları eğitimi, kira hukukuna yönelik otuz saat, kırk saat süren bir eğitim programı. Bunun yüz yüze olanları da olabileceği gibi on-line olanları da olabilecek. Biz daha öncesinde bir sefer bunun planlamasını yapmıştık -insan hakları hukuku eğitimi- ama sonrasında birkaç teknik sebeplerden dolayı yerine getiremedik, bunları yapabilmeyi arzu ediyoruz Akademi olarak. Özellikle -biraz önce söylediğimiz- avukat, hâkim, savcı ilişkisi bağlamında bu tarz özel eğitim programlarında isteklilerle bir araya gelineceğini ve meslektaş duygusunu da pekiştirecek eğitimler olacağını düşünüyoruz; bu, bence faydalı bir düşünce. Hani o sizin dediğiniz anlamda özel bir uzmanlık zaten Avukatlık Kanunu'nda yok; bizim bunun eğitimini yapmamız da düşünülemez. Yani uzmanlıktan kasıt burada, belli bir alana yönelik...

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Şimdi, şöyle: Yani o endişeyi giderecek, redaksiyonla gidereceğimiz bir husus var mı orada?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Uzmanlığı kaldıracağız oradan, sertifika olacak sadece.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Ama o zaman avukatlar dışında da var ya, onun için diyoruz.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Eskiden var diye yanlış devam mı ettirelim Sayın Başkan? Sayın Başkanım, eskiden var diye yanlış devam ettirmek doğru mu?

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - Daha önce hiç yapmadık, yanlış olup olmadığını...

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - İşte, yanlış...

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - Daha hiç yapılmış bir eğitim yok bununla ilgili.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Bir dakika... Söz isteyen de karşılıklı konuşmayalım.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Avukatlık Kanunu'na göre avukatlar arasında uzmanlık olmayacağını baro temsilcimiz ifade etti. Yani burada, bir yanı sıra eskiden böyle sürdürülüyor diye devam mı edelim? Olmayan bir şeyi kanuna niye yazıyoruz? Veya noterlikte uzmanlığa...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Yani noterlerin uzmanı nasıl olacak? Uzman noter mi olacak?

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Yok yani "uzman noter" diye bir şey yok. Dolayısıyla yanlış devam ettirmeyelim, burayı düzeltelim, "sertifika programı" diyelim, uzmanlığı kaldıralım buradan; doğrusu bu.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Başkanım, bu maddenin yeniden yazılması lazım.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Yani o "uzmanlık" ibaresi sanki farklı anlaşılıyor gibi geldi bana.

HALİL ULUAY (Kastamonu) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Uluay, buyurun.

HALİL ULUAY (Kastamonu) - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, kanun maddesine, belli alanlarda uzmanlık kazanmaları için kendi kanunlarıyla çalışmamak kaydıyla uzmanlık ve sertifika programı düzenlenebilir... Yani "kendi kanunlarıyla çalışmamak kaydıyla"yı buraya ekleyebilir miyiz, bilmiyorum.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Yani onu değerlendirebiliriz.

Sayın Alpaslan, buyurun.

MURAT ALPARSLAN (Ankara) - Uzmanlık eğitimleri, Hakimler ve Savcılar Kanunu'nda geçen ve hâkimlere, savcılara yönelik bir ifade. Belki burada avukatlıkla ilgili bu uzmanlığı, sertifika programı da zaten gerekli eğitim verilmesine kifayet edebilir. Bu anlamda, belki redaksiyonla bu süreci planlayabiliriz diye bilgilerinize arz ediyorum.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Redaksiyonla zor olabilir, Genel Kurula kadar bir değerlendirelim, olmazsa Genel Kurulda bir önergeyle de bakabiliriz. Zaten 12'nci maddeyi geçmiştik ama benim şey şöyle...

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Alan, söz mü istiyorsunuz?

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Evet.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Buyurun.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Burada "Hâkim ve savcılar için uzmanlık, avukat ve noterler için de sertifika programı düzenleyebilir." şeklinde yazarsak belki oradaki tereddüt giderilir.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Başlık da değişmesi lazım.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - "Uzmanlık ve sertifika eğitimi" denir ona da, ona da belki bir "ve" eklenir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - İşte, onu diyorum, o "uzmanlık"ı başka türlü anlıyorlar.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Sayın Başkan, ben de bir şey söyleyebilir miyim.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Buyurun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Eğitimin süresi ne kadar ve nedir derinliği bu "uzmanlık" olarak kastedilen eğitimin?

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Onların, herhâlde, Akademinin belirlediği bir süre çerçevesinde yani...

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Yani birkaç ay mı, nasıl?

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Herhâlde.

Bir örnek verebilir misiniz Başkanım?

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Tabii, anlıyorum ama süresi ve derinliği bence çok önemli.

Neden sorduğumu söyleyeyim: Şimdi "tıpta uzmanlık eğitimi" dediğimiz zaman bir insanın yıllarını vererek elde ettiği bir sıfatın sunulduğu eğitimi anlıyoruz yani "uzmanlık" kelimesini de israf edecek şekilde kullanmamak gerekir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - İşte, onun için dedim; sanki, uzmanlıktan anlayış, oradaki anlayış ile mesela, Barolar Birliği temsilcisinin söylediği farklı olabilir gibi geldi bana yani sizin söylediğiniz gibi, tıpta uzmanlık gibi düşünülmüyor herhâlde.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Bir "mesleki gelişim, ileri mesleki gelişim" gibi bir şeyler olabilir ama...

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Yani "sertifika" uygun olabiliyor ama Adalet Akademisi Başkanımız belki bir açıklama yapmak ister.

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - Sayın Başkan, bununla ilgili, buradaki eğitim aslında tamamen spesifik, özelleştirilmiş eğitim programlarını kastediyoruz.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - İşte, oradaki uzmanlıkta tıptaki uzmanlık gibi bir anlam olmasın.

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - Yok, o tarz bir eğitim değil.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - O değil işte, ben onun farkına vardım da.

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR - Çünkü bir diploması yok yani aslında uzmanlık ile sertifika eğitimleri arasında şöyle farklar var: Uzmanlık eğitimleri biraz daha belli bir saatin üzerinde olan, yaklaşık bir iki haftayı geçen, bir aya yakın süren programlar şeklinde oluyor; sertifikalı eğitimler de mesela bir günlük program yapıyorsun, peşinden sertifika veriyorsun. Burada biraz daha nitelikli bir eğitimi kastediyoruz. 2802 sayılı Kanun'un 31'inci maddesinde hâkim, savcılar için uzmanlık eğitimi düzenlenmiş zaten Başkanım. Aslında avukatların lehine bir şeydi bu ve bugüne kadar da henüz hiç yapamamıştık çünkü orada ücretlendirmelerle ilgili, özellikle profesör olan hocalara ücret verilmesiyle ilgili problemler yaşamıştık. İşte, bunu, önümüzdeki süreçte yönetmeliklerle daha detaylı bir şekilde açarak bu maddenin detaylarını yönetmelikle düzenleyeceğiz, zaten şu an mevcut yönetmeliğimizde de var bunun detayları.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Ama işte, birkaç haftalık eğitimle uzman olunmaz bence.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Alan, buyurun.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Şimdi, ara buluculukta uzmanlık diye de bir şey var ve orada da Sayın Özbudun'un dediği gibi, senelerce uğraşarak uzmanlık unvanı alınıyor. Hukuktaki uzmanlık biraz daha o alanlarda derinleşme, belli bir eğitim alma anlamında kullanılıyor.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Ama ben hukuktakini de doktora olarak anlıyorum biliyor musunuz.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Ya, iste, biraz anlam kayması olur mu dersiniz... Siz ne dersiniz Hocam?

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Tıpta uzmanlık gibi algılıyorsunuz, ondan dolayı.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Evet, düşününce...

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Yani dolayısıyla oradaki uzmanlık Sayın Başkanın söylediği gibi, Adalet Akademisi Başkanımızın söylediği gibi spesifik bir alanda daha derinlemesine eğitim verilmesi anlamında ama öbür taraftan da Avukatlık Kanunu'yla da çelişmemesi için belki o oraya "sertifika" bu tarafa "uzmanlık" denebilir mi? Denebilir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Barolar Birliği söz mü istiyor?

Buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ÖZGE ÖZDER - Sayın Başkan, esasen hem 12 hem 14 için söz talebiniz olduğundan, 12'yle ilgili son noktayı koymak adına burada bizim kullandığımız terimler özel eğitimler bakımından daha ziyade "ileri eğitim sertifika programı" ya da "özel eğitim sertifika programı" gibi olabiliyor. Bu hususu takdirlerinize sunmak isterim.

14'le ilgili söyleyeyim mi şimdi?

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Evet.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ÖZGE ÖZDER - 14'üncü maddeye ilişkin de bu maddede avukatlara yönelik eğitim programlarının ücretli olacağı düzenlenmiş. Biz, yargının sacayağından biri olan ve adaletin tesisinde görevli olan avukat meslektaşlarımızın mesleki bilgi ve birikimlerini arttıracak ve esasen bu yönüyle de adil yargılanma hakkının tesisine doğrudan ilintili olan bu eğitim programlarına avukat meslektaşlarımız bakımından da hâkim ve savcılar için olduğu gibi ücretsiz olarak düzenlenmesi hususunu takdir ve değerlendirmelerinizi arz etmek isteriz.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Peki, Teşekkür ediyorum.

Şimdi şu uzmanlık konusunu, 12'nci maddeyi geçtik ama uzmanlık konusunu Genel Kurula kadar bir daha değerlendirelim. Yani anlayış farkı var uzmanlık konusunda. 14'le ilgili de önergeler var.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Başkanım...

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Söz talebiniz mi var? 14'le mi ilgili?

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Yok, uzmanlıkla ilgili de ama zaten Genel Kurula kadar...

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Geçti zaten ya.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Sayın Uçar, buyurun.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Ya, zaten ben sizi destekleyecektim Sayın Alan. Yani şimdi böyle olunca hakikaten insan rahatsız oluyor.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Ben desteklemeyin anlamında demiyorum, buyurun lütfen.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Buyurun Sayın Uçar.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Bekleyin bakalım, ne diyeceğiz acaba.

Şimdi, iki farklı yaklaşımlar var. Aslında Adalet Akademisinin bu noktadaki yaklaşımı doğru bir yaklaşımdır çünkü uzmanlık noktasında iyi bir şey yapmaya çalışılıyor ama Barolar Birliği yaklaşımı da doğru olan yaklaşım. Şimdi, o noktada Sayın Alan'ın önerisi bence de mantıklı. "Hâkimler ve savcılar için böyle, avukatlar için böyle" düzenlemesi yapıldı mı bitecek yani bu kadar basit. Onu desteklemek için söz aldım, bir bekleyin bakalım ne diyoruz ya, sabır ya.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Çok teşekkür ediyoruz, sağ olun Sayın Uçar.

İşte, müzakere sonucu belirli noktalara gelebiliyoruz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Ama sonuç alamıyoruz.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - O açıdan da iyi. Teşekkür ediyoruz.

Aynı mahiyette 2 adet önerge vardır, önergeleri birlikte okutup işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin 14'üncü maddesinin birinci fıkrasına "yardımcıları" ibaresinden sonra gelmek üzere "avukatlar, noterler" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Onur Düşünmez

Şanlıurfa

Hakkâri

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

İsmail Atakan Ünver

Süleyman Bülbül

İnan Akgün Alp

Karaman

Aydın

Kars

Turan Taşkın Özer

İstanbul

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

15'inci maddeyi okutuyorum:

Denetim

MADDE 15- (1) Akademinin denetimi, adalet müfettişlerince yapılır.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas no.lu Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını talep ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Onur Düşünmez

Şanlıurfa

Hakkâri

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde içeriği yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığını ortadan kaldırdığından teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

16'ncı maddeyi okutuyorum:

Kadrolar

MADDE 16- (1) Akademide hâkimlik ve savcılık mesleğinde bulunanlara ait kadrolar bu Kanuna ekli (I) sayılı kadro cetvelinde düzenlenmiştir. Bu kadrolardan boş olanlarda ünvan değişikliği Cumhurbaşkanınca yapılır.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas no.lu Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını talep ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Onur Düşünmez

Şanlıurfa

Hakkâri

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde içeriği yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığını ortadan kaldırdığından teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi okutuyorum:

Değiştirilen hükümler

MADDE 17- (1) 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 9/A maddesinin altıncı ve dokuzuncu fıkralarında yer alan "Danışma Kurulundan" ibareleri "Eğitim Kurulundan" şeklinde ve yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Türkiye Adalet Akademisi Eğitim Kurulunda görev yapan Yargıtay veya Danıştay mensupları arasından her sınav için Eğitim Kurulunca üye tam sayısının salt çoğunluğunun gizli oyuyla, sınavın türüne göre bir asıl üye Mülakat Kuruluna seçilir."

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - 17'nci maddede önerge yok.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi okutuyorum:

Yönetmelikler

MADDE 18- (1) Hizmet birimleri ve bu birimlerin görevleri ile çalışma usul ve esasları, Eğitim Kurulunun toplantı ve çalışma usulü, Hukuk Araştırmaları Merkezinin çalışma usul ve esasları, Akademi hizmetlerinden yararlanma ve ücretler, uzmanlık ve sertifika programları ile bu Kanunda düzenlenen diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, Akademi tarafından çıkarılan yönetmeliklerle düzenlenir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - 18'inci maddede önerge yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

Geçici 1'inci maddeyi okutuyorum:

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla; Akademide daire başkam ile alt kadro ve pozisyonlarında bulunanlar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte başkaca bir işleme gerek kalmaksızın bulundukları kadro veya pozisyonlara atanmış, Akademide görevlendirme suretiyle görev yapanlar ise bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte başkaca bir işleme gerek kalmaksızın ilgili mevzuatı uyarınca görevlendirilmiş sayılır.

(2) Hâkim ve savcı adaylarının eğitim ve sınavları, 23/6/2022 tarihli ve 7413 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla 2802 sayılı Kanunda yapılan değişikliklerden önceki hükümler çerçevesinde Akademi tarafından yapılır.

(3) Bu Kanunda belirtilen yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır. Yeni yönetmelikler çıkarılncaya kadar mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

(4) Bakanlıkta görev yapan üst kademe kamu yöneticileri arasından Bakan tarafından belirlenenler hariç olmak üzere, Akademi Danışma Kurulu üyeleri Eğitim Kurulu üyesi olarak görevine devam eder. Üyelerin, dört yıllık görev süresinin hesabında Danışma Kuruluna seçildikleri tarih esas alınır.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2793) esas no.lu Kanun Teklifi'nin geçici 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını talep ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Onur Düşünmez

Şanlıurfa

Hakkâri

Gerekçe:

Madde içeriği yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığını ortadan kaldırdığından teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Geçici 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Geçici 1'inci madde kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 19- (1) Bu Kanun 28/2/2025 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Söz talebi yok, önerge yok.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

20'nci maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 20- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - 20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, teklif üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin tümünün oylanmasından önce iki hususu oylarınıza sunmak istiyorum.

İlk olarak, kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde teklifin kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlığına redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci olarak, İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca; Aydın Milletvekili Ömer Özmen'in, İstanbul Milletvekili Nurettin Alan'ın, İstanbul Milletvekili Şengül Karşlı'nın, Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser'in, Kastamonu Milletvekili Halil Uluay'ın, Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci'nin, Tokat Milletvekili Mustafa Arslan'ın, Uşak Milletvekili Fahrettin Tuğrul'un, Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt'un teklifin Genel Kurul görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere özel sözcüler olarak seçilmelerini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 6 Ocak Pazartesi günü saat 11.00'e kadar muhalefet şerhlerini Başkanlığımıza iletmelerini istirham ediyorum.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Teklifin tümü kabul edilmiştir.

Kıymetli Komisyon üyeleri ve milletvekilleri, değerli bürokratlar ve katılımcılar; bugün gündemimizde yer alan Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Teklifi'nin Komisyon görüşmelerini tamamlamış bulunuyoruz. Verimli bir çalışmanın akabinde çok önemli düzenlemeler ihtiva eden bu kanun teklifi Komisyonumuz tarafından kabul edilmiştir.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Cüneyt Yüksel'in, görüş ve düşünceleriyle teklifin görüşmelerine katkı sunan herkese teşekkür ettiğine ve teklifin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CÜNEYT YÜKSEL - Kıymetli görüş ve düşünceleriyle teklif görüşmelerine katkı sunan tüm Komisyon üyelerimize ve milletvekillerimize, bütün katılımcılara ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Ayrıca, teklifin ilk imzacı vekilleri olan Sayın Murat Alparslan Bey ile Sayın Saffet Bozkurt Bey'e, Komisyonumuzu aydınlatıcı açıklamaları ve katkıları sebebiyle, yine, başta Adalet Bakanlığı Mevzuat Genel Müdürü Sayın Mehmet Ökmen Bey ve Türkiye Adalet Akademisi Başkanı Muhittin Özdemir Bey olmak üzere tüm bürokratlara ve diğer katılımcılara, yine, ayrı ayrı teşekkür ediyorum katılımlarından dolayı ve açıklamalarından dolayı. Diğer yandan, bu çalışma sürecinde göstermiş olduğunuz anlayış ve sabır için de herkese teşekkürlerimi sunuyorum.

Değerli üyeler, bugün sizlerin de destekleriyle kanun teklifinin Komisyonumuz görüşmelerinin çok faydalı ve başarılı bir şekilde gerçekleştiğini düşünüyorum. Katılımcı bir anlayışla gerçekleştirdiğimiz bu çalışmanın hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. Ayrıca, bundan sonra yapacağımız tüm çalışmaların da aynı şekilde gerçekleşmesini temenni ediyorum.

Görüşmeleri tamamlanarak Komisyonumuzda kabul edilen bu kanun teklifi, muhtemelen ocak veya şubat ayında Genel Kurulda görüşülecektir. Komisyonumuzda milletvekillerimiz ve diğer katılımcılar tarafından ileri sürülen her türlü görüş ve öneri, teklif sahibi milletvekili arkadaşlarımız tarafından bu süreçte değerlendirilecek, yapılması gereken bir değişiklik öngörülmesi hâlinde Genel Kurulda bu değişiklikler yapılacaktır. Genel Kurul görüşmeleri sırasında iktidar ve muhalefet partisi milletvekillerinin vereceği destekle bu kanun teklifinin kabul edileceğine inanıyor, şimdiden, Genel Kurulda vereceğiniz katkılar sebebiyle sizlere teşekkürlerimi arz ediyorum.

Teklifin, ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygı, sevgi ve muhabbetle selamlıyorum.

Yeni yılın ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum ve toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.37